

Miljøgodkendelse
af svinebruget
Kirkevej 19
9300 Sæby

§ 12, stk. 3

*Lovbekg. nr. 1486 af 4. december
2009 om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug*

*Dato for gyldighed
8. september 2010*

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	0
Datablad	2
1 Resumé og samlet vurdering	3
1.1 Ikke teknisk resumé	3
1.2 Offentlighed.....	4
2 Generelle forhold	5
2.1 Forudsætninger for miljøgodkendelsen.....	5
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	5
2.3 Gyldighed	5
2.4 Retsbeskyttelse.....	6
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	6
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	7
3.1 Lokalisering i forhold til beboelser, bygge- og fredningslinier mv.....	7
3.2 Placering i landskabet.....	7
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	9
4.1 Husdyrhold, staldindretning og ventilation	9
4.2 Fodring	11
4.3 Ensilage	12
4.4 Energi- og vandforbrug	12
4.5 Spildevand herunder regnvand	13
4.6 Affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier	14
4.7 Driftsforstyrrelser eller uheld	15
5 Gødningsproduktion og -håndtering	16
5.1 Gødningstyper og mængder	16
5.2 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning	16
5.3 Gylleforsuring	17
6 Forurening og gener fra husdyrbruget.....	19
6.1 Ammoniak og natur nær anlægget.....	19
6.2 Lugt	22
6.3 Fluer og skadedyr	23

6.4	Transport.....	23
6.5	Støj, støv og lys.....	25
7	Påvirkning fra arealerne.....	26
7.1	Udbringningsarealerne.....	26
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb	27
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	27
7.4	Kvælstof til grundvand.....	28
7.5	Påvirkning af natur, Natura2000 samt Bilag IV arter.....	28
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	31
8.1	Management og egenkontrol	33
8.2	Samlet vurdering vedrørende BAT på bedriften.....	33
9	Alternative løsninger og 0-alternativet	34
10	Bilag.....	35
10.1	Bilag 1 - standardsædskifter	35
10.2	Bilag 2 - anlægstegning	36
10.3	Bilag 3 – Udtalelse fra Hjørring Kommune.....	37

DATABLAD

Titel:	§ 12,3 Miljøgodkendelse
Dato for godkendelse:	8. september 2010
Virksomhedens navn:	Anneksgården
CVR-nr:	16926949
CHR-nr:	97674
Ejendomsnummer:	813-184885
Matr. nr:	5r m.fl. Den vestlige Del, Hørby
Adresse:	Kirkevej 19, 9300 Sæby
Ansøger:	Niels Kristian Oien, Kirkevej 19, 9300 Sæby. Tlf. 9846 6154 / 4021 6292 Mail: snkoien@deltadata.dk
Konsulent:	Mikael K. Pedersen, LandboNord Erhvervsparken 1, 9700 Brønderslev. Tlf. 9624 2585 Mail: mpe@landbonord.dk
Kommunens sagsbehandler:	Anne Marie Henriksen
Tilsynsmyndighed:	Frederikshavn Kommune Rådhus allé 100 9900 frederikshavn tlf. +45 9845 5000 post@frederikshavn.dk www.frederikshavn.dk

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Niels Kristian Oien, Kirkevej 19, 9300 Sæby har ansøgt om en miljøgodkendelse for ejendommen Kirkevej 19, 9300 Sæby. Der er søgt om nedenstående projekt:

- Udvidelse af svinebesætningen fra 315,49 dyreenheder (DE) til 559,66 DE. Det svarer til en udvidelse fra 850 årssøer, 24.000 smågrise og 275 polte/slagtesvin til 1.800 søer, 25.000 smågrise og 1.000 polte/smågrise
- I forbindelse med udvidelsen skal der bygges ny smågrisestald, ny farestald og ny drægtighedsstald. De nye staldafsnit etableres som tilbygninger til de eksisterende staldbygninger. Der skal desuden etableres en ny overdækket gylletank

Miljøgodkendelsen omfatter desuden alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 16926949.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Frederikshavn Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem (skema nr. 16.085) første gang den 6. maj 2010. Frederikshavn Kommune har vurderet, at den ansøgte udvidelse ikke kan adskilles fra den eksisterende produktion. Der udarbejdes derfor en ny, samlet miljøgodkendelse for ejendommen (og ikke et tillæg).

Jævnfør Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelse og ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget – dog højst over en 8-årig periode. Denne vurdering er foretaget og er yderligere omtalt i de konkrete afsnit vedrørende ammoniak, lugt og arealer.

Kommunen har vurderet, at den ansøgte udvidelse af produktionen på Anneksgården vil kunne ske i overensstemmelse med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ samt habitatdirektivet, når virksomheden drives på de vilkår som fremgår af nærværende Miljøgodkendelse. Det vurderes at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det vurderes endvidere, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. I vurderingen er inddraget alle udvidelser og ændringer i perioden siden 1. januar 2010.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Frederikshavn Kommune.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende centrale vilkår:

DEN MAKSIMALE HUSDYRPRODUKTION (VILKÅR 3-4)

ETABLERING AF FORSURING (VILKÅR 5 OG 13-19)

FODRINGSTILTAG (VILKÅR 6-8)

¹ Lovbekg. nr. 1486 af 04-12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.2 OFFENTLIGHED

Ejendommens matrikulære naboer blev orienteret om ansøgningen den 2. juni 2010 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger.

I forbindelse med nabohøringen kom et samlet høringssvar fra ejerne af 8 naboejendomme. I høringssvaret giver naboerne udtryk for bekymring for risiko for faldende ejendomsværdi, stigning i væksten af alger på tage og stigende lugtgener som følge af udvidelsen af svineproduktionen på Kirkevej 19.

Med hensyn til lugtgener overholder den ansøgte udvidelse de beregnede lugtgeneafstande til nærmeste naboer, byzone etc. (se afsnit 6.2). Efter kommunens vurdering er der ikke grund til at tilside-sætte de beregnede lugtgeneafstande i den konkrete sag. Det bemærkes derudover, at det ved vurderingen af om der forekommer lugtgener fra husdyrbrug, er praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo.

Med hensyn til risiko for værdiforringelse har denne problemstilling tidligere været behandlet af Miljøklagenævnet i tilsvarende sager. Miljøklagenævnet har i forbindelse med disse sager bl.a. udtalt, at spørgsmålet om værdiforringelse af fast ejendom ikke er et hensyn, der kan varetages efter husdyrbrugsloven, når der er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, der ligger i tilknytning til den hidtidige bebyggelse.

Med hensyn til risiko for stigning i væksten af alger har fugtighed, temperatur og næringsstofftilførsel (herunder i form af kvælstof) stor betydning for væksten af alger. Hvis de gunstige forhold for alger i form af passende temperatur og fugtighed er tilstede, vil et øget kvælstofindhold i luften således medføre risiko for øget vækst af alger på bl.a. bygningsflader. Der er imidlertid ingen stigning i ammoniakemission fra ejendommen Kirkevej 19 i forbindelse med udvidelsen (se afsnit 6.1) og det vurderes på den baggrund at der ikke er forøget risiko for algevækst på tage som følge af udvidelsen. Det bemærkes endvidere at Miljøklagenævnet i tilsvarende sager har vurderet, at den risiko for forøgede algebelægninger der kan være en følge af naboskab til et husdyrbrug, i almindelighed ikke kan begrunde, at der skal fastsættes vilkår som er mere vidtgående end de sædvanlige krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi.

På baggrund af ovenstående har bemærkningerne ikke givet anledning til ændringer i projektet.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 16. august 2010 sendt i 2 ugers partshøring til ansøger og sagens øvrige parter. Der indkom ingen bemærkninger i forbindelse med denne partshøring.

Den endelige miljøgodkendelse annonceres i Sæby Folkeblad den 8. september 2010 med fire ugers klagefrist.

2.1 FORUDSÆTNINGER FOR MILJØGODKENDELSEN

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Kirkevej 19, 9300 Sæby.

Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, og i overensstemmelse med vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse. Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår, ved at kunne fremlægge tilstrækkelig dokumentation f.eks. markplan, gødningsplan og kortbilag.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af kommunen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udskiftning af arealer der er omfattet af denne godkendelse skal anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest d. 1. august forud for det kommende dyrkningsår.

2.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 4 år fra godkendelsens meddelelse. Godkendelsen anses for udnyttet når den godkendte etablering, udvidelse eller ændring er gennemført og i drift.

Der gives en frist for udnyttelse af miljøgodkendelsen på 4 år mod normalt 2 år. Dette begrundes med at udvidelsen sker i flere etaper inden for en kortere tidshorisont samt at der foreligger tilstrækkeligt med oplysninger til at kommunen kan vurdere forholdene og fastsætte vilkår for driften. En forlængelse af tidsfristen fra 2 til 4 år vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med §14 og §33 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udnyttelsen af godkendelsen er planlagt til at have følgende forløb:

- 1. etape: Etablering af ny smågrisestald, udvidelse af sohold med 75 søer og polteproduktion med 225 i eksisterende stalde. Etape 1 foregår i år 1-2 efter at godkendelsen er givet.
- 2. etape: Etablering af ny drægtighedsstald, ny farestald samt overdækket gylletank på 4.000 m³. Udvidelse af dyrehold til fuld produktion. Etape 2 foregår i år 3-4 efter at godkendelsen er givet.

Såfremt godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Ved ophør af driften skal stalde og gyllekummer rengøres. Gyllebeholdere, som ikke fortsat skal anvendes, skal tømmes og rengøres.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra denne godkendelse.

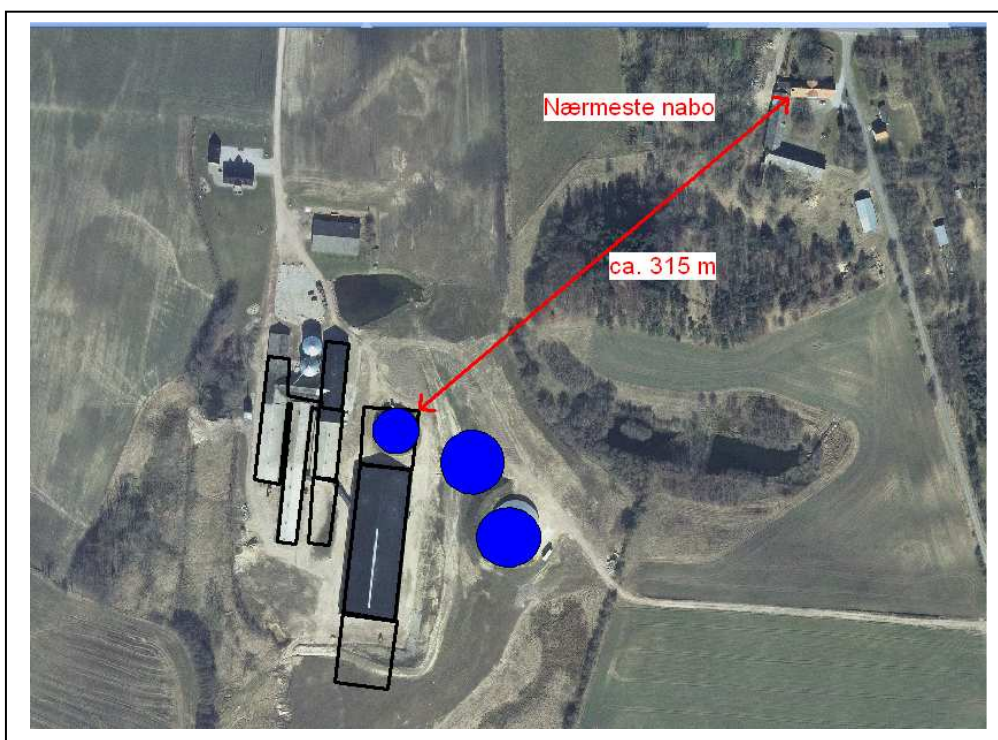
3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 LOKALISERING I FORHOLD TIL BEBOELSER, BYGGE- OG FREDNINGSLINIER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone. Der er ca. 310 meter til nærmeste beboelse, der ligger nord-øst for de nye staldbygninger og der er mere end 1.000 m til nærmeste samlede bebyggelse. Nærmeste byzone er henholdsvis Hørby der ligger ca. 2 km syd-øst for ejendommen og Thorshøj der ligger ca. 2,2 km syd-vest for ejendommen. Ejendommens placering i forhold til nærmeste nabo fremgår af Figur 1.

Kommunen har vurderet at alle afstandskrav til byzone, sommerhusområde, vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Kommunen har desuden vurderet at det projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand- klit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier. Der er registreret en gravhøj ca. 150 m nordøst for de nye staldbygninger. Afstandskravet på 100 m er opfyldt.

FIGUR 1 PLACERING AF HUSDYRBRUGET

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Ejendommen ligger i et område, der er udpeget som naturområde og særligt værdifuldt landskab i Kommuneplan 2009-2020.

Særligt værdifulde landskaber skal så vidt muligt friholdes for inddragelse af arealer til formål, der kan skæmme landskabet. Større byggeri samt større veje og tekniske anlæg skal så vidt muligt undgås. Øvrigt byggeri og anlæg skal placeres og udformes under særlig hensyntagen til landskabet.

Ved udpegningen af de særligt værdifulde landskaber er der lagt vægt på det enkelte områdes betydning for oplevelsen af den pågældende egn. Ud over at beskytte disse landskaber mod byggeri, anlæg og lignende, er det vigtigt, at deres karakteristiske træk ikke udviskes.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn. Syd og øst for ejendommen ligger større, sammenhængende natur- og skovområder og arealerne umiddelbart syd for ejendommen indgår i økologisk forbindelseslinje.

Ejendommen er oprindeligt etableret som en traditionel 4-længet gård men er gennem de seneste 10-15 år udviklet sig til en moderne, større svinebedrift. Inden for de seneste år er stuehuset flyttet til en mere fritliggende placering og produktionsejendommen fremstår i dag som en harmonisk, samlet enhed med en god intern logistik.

Landskabet er forholdsvis kuperet. Med undtagelse af gylletanken etableret i 2008 ligger anlægget lavt placeret i terrænet. Set fra Ådalvej (øst for anlægget) og Kirkevej (nord og vest for anlægget) ligger anlægget således placeret "diskret" i landskabet. Den overdækkede gylletank etableret i 2008 ligger dog højere i landskabet og er dermed det første indtryk man får af anlægget set fra de omkringliggende veje.

De nye staldbygninger etableres i umiddelbar tilknytning til det eksisterende anlæg. Den nye overdækkede, gylletank placeres mellem gylletanken fra 2008 og det eksisterende anlæg og lidt lavere i terrænet end den eksisterende gylletank. Udvidelsen sker ved tilbygning til den eksisterende sostald (i begge ender) samt til den eksisterende smågrisestald/forestald. Byggeriet sker i samme stil som det eksisterende byggeri med ydervæg af røde facadesten og tag af sorte stålplader. Taghældning og bredde på de nye tilbygninger bliver tilsvarende de eksisterende bygninger – der stilles vilkår om dette. Frederikshavn Kommune vurderer, at de nye bygninger er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift.

Der gøres opmærksom på, at de beskyttede §3-overdrev syd, øst og vest for anlægget skal respekteres under anlægsfasen. Det vil sige, at der fx ikke må graves eller tilføres jord til overdrevene – der stilles vilkår om dette. Hvis det viser sig, at udvidelsen ikke kan ske uden at berøre overdrevene, så skal der søges om forudgående dispensation hertil.

Kommunen har vurderet at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige eller rekreative interesser i området når anlægget etableres i overensstemmelse med ansøgningen og de i miljøgodkendelses stillede vilkår.

1. Der må ikke graves i eller tilføres jord til overdrevene syd, øst og vest for anlægget i forbindelse med anlægsfasen
2. Tilbygningerne skal etableres med samme bredde, taghældning og materialevalg samt -farve som de bygninger de forlænges ud fra

4.1 HUSDYRHOLD, STALDINDRETNING OG VENTILATION

Det ansøgte dyrehold med tilhørende staldsystemer fremgår af tabel 1. De enkelte staldafsnit fremgår af anlægstegningen der er vedlagt som bilag 2.

TABEL 1 OVERSIGT OVER ANSØGT DYREHOLD

Produktions- og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægtgrænser	Antal	Stipladser	DE
Årssøer, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	1.1.1, 1.1.2, 1.1.5	-	1.800 årsdyr	1.637	292,4
Årssøer, farestald, kassestier, delvist spaltegulv,	1.1.1, 1.1.2, 1.1.6	-		470	126,20
Smågrise, toklimastald, delvist spaltegulv	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4	7,2-30 kg	25.000 prod.	4.140	115,37
Slagtesvin (polte)	1.1.1	30-102 kg	1.000 prod.	250	25,68
Dyreenheder i alt	-	-	-	-	559,66

De nye staldafsnit, der skal anvendes som farestald, løbe-drægtighedsstald samt smågrise-stald, indrettes med delvis spaltegulv. Landbrugets Rådgivningscenter har udarbejdet BAT-byggeblad for faresti med delvis spaltegulv (nr. 106.02-51), for to-klimastald med delvist spaltegulv (nr. 106.03-52) og for delvis spaltegulv til slagtesvin (nr. 106.03-52). Der foreligger ikke et tilsvarende BAT-blad for løbe-drægtighedsstalde. Idet en staldindretning med delvis spaltegulv betragtes som BAT i farestalde, smågrisestalde og slagtesvinestalde har Frederikshavn Kommune vurderet, at delvis spaltegulv i den nye løbe-drægtighedsstald lever op til BAT-kravet, for så vidt angår selve staldindretningen.

De eksisterende løbe-drægtighedsstalde, farestalde, smågrisestalde og slagtesvinestald er ligeledes indrettet med delvis spaltegulv. Jævnfør ovenstående beskrivelse for de nye staldafsnit vurderes det, at indretningen i de eksisterende løbe-drægtigheds- og farestalde lever op til BAT.

Den nye smågrisestald etableres i forlængelse af den eksisterende ældre farestald, mens den nye farestald og den nye løbe-drægtighedsstald etableres i enden af sostalden der blev bygget i 2008.

Der etableres gylleforsuring i den eksisterende sostald fra 2008 samt i den nye farestald og den nye løbe-drægtighedsstald. Der foreligger pt ikke et opdateret teknologiblade vedrørende forsuring i sostalde. Svovlsyrebehandling af gylle i slagtesvinestalde er dog optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste (opdateret juni 2010) med baggrund i af Miljøstyrelsens BAT-blade; "Svovlsyrebehandling af gyllen i slagtesvinestalde". Det fremgår af dette BAT-blade, at der kan forventes en reduktion i ammoniakemissionen på 65-70 % og at der kan forventes samme effekt i stalde til andre kategorier af svin.

Gyllen pumpes ud fra staldene 1 gang ugentlig og der rengøres i de enkelte staldafsnit efter hvert hold/rotation. Der er mekaniskventilation i alle staldafsnit der er tilkoblet alarmanlæg.

Kommunen vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende, og finder ikke anledning til at stille vilkår til ventilationen.

Ansøger har i ansøgningen lavet følgende redegørelse for fravalg af BAT (kursiv):

Der etableres ikke kemisk eller biologisk luftrensning i hverken nye eller gamle staldanlæg. Metoden er ifølge BAT-bladet fra Miljøministeriet endnu ikke driftsikkert. Samtidigt kræves det at luften samles i en centralkanal i staldene. Da udvidelsen sker i nye stalde der bygges i forlængelse af eksisterende vil det være forbundet med betydelige omkostninger at opsætte sådanne centralkanaler idet eksisterende spær vil skulle udskiftes. Alene af den grund er luftrensning fravalgt. Hverken kemisk eller biologisk luftrensning er beskrevet i BREF-dokumentet.

Der etableres ikke gyllekøling i de nye tilbygninger. Gyllekøling er som udgangspunkt BAT ved soejendomme hvor varmen kan genanvendes. På Anneksgården er det vil det dog kræve at gulvet i den eksisterende sostald brydes op hvis et gyllekølingsanlæg skulle etableres, hvilket er u hensigtsmæssigt og forbundet med store udgifter og problemer med at få søerne placeret, hvis det skulle finde sted. Den ammoniakreduktion der kunne opnås med gyllekøling er også begrænset set i forhold til, at der er valgt forsuring på ejendommen. Staldene opvarmes med halmfyr der i forvejen sikre CO2 neutral varme på bedriften.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Frederikshavn Kommunes vurdering af BAT for staldtype og staldteknologi tager udgangspunkt i EU-kommisionens referencedokument om BAT for intensiv svine- og fjerkræhold fra 2003 (benævnt "BREF") samt de BAT-blade, teknologibeskrivelser og teknologiliste der er offentliggjort på henholdsvis Dansk Landbrugsrådgivnings hjemmeside (www.landbrugsinfo.dk) og Miljøstyrelsens hjemmeside (www.mst.dk). Kommunen har desuden i vurderingen taget udgangspunkt i udkast til vejledende emissionsgrænseværdier for husdyrbrug med konventionel produktion af søer med smågrise til 7 kg samt smågrise (7-30 kg) på gyllebaserede staldsystemer.

Med henblik på at reducere NH₃-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet, hvorfra der kan ske NH₃-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader, der er nemme at rengøre.

Frederikshavn Kommune vurderer at alle staldtyper i den konkrete sag lever op til BAT-kravet idet de alle etableres (eller er etableret) med delvis spaltegulv i overensstemmelse med før-omtalte BAT-byggeblade.

Frederikshavn Kommunes vurdering af hvilken ammoniakemission fra stald og lager der samlet set kan betragtes som opnåelig og proportional i såvel eksisterende som nyt staldbyggei foretages som en helhedsvurdering der inddrager alle tilgængelige og dokumenterede teknikker til reduktion af ammoniakreduktion (staldtype, foder, teknologi, opbevaring af husdyrgødning m.m.). I den samlede vurdering indgår dels en vurdering af hvilke enkeltteknologier der bør tages i betragtning. Miljøstyrelsen har som udgangspunkt vurderet, at teknologier der koster mere end 100 kr pr kg reduceret N ikke bør tages i betragtning, med mindre der foreligger ganske særlige omstændigheder. Dernæst er der lagt til grund, at meromkostningerne ved indførsel af BAT ikke bør overstige 1-2% af de samlede omkostninger set i forhold til situation med helt frit teknologivalg. Frederikshavn Kommunes samlede vurdering af BAT fremgår af afsnit 8.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift af husdyrholdet:

3. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført i overensstemmelse med ovenstående tabel. Produktionen må ikke overstige de anførte antal DE.
4. Der må ikke ændres på sammensætningen af dyregrupper og arter eller i staldindretning og andre forhold, uden at kommunen har vurderet effekten heraf. En ændring af sammensætningen af dyregrupper på maksimalt 5 % af den samlede husdyrproduktion kan dog ske uden yderligere vurdering fra kommunen, så længe det ikke medfører overskridelse af det tilladte maksimale antal DE.
5. Der skal etableres forsøringsanlæg i staldafsnit 1.1.2, 1.1.5 og 1.1.6

4.2 FODRING

Der anvendes hjemmeblandet tørfoder på ejendommen. Der anvendes fasefodring til søerne, således at de drægtige søer får én foderblanding, mens de diegivende søer får en anden foderblanding.

Der anvendes ligeledes fasefodring til smågrise og polte. Ved fasefodring er det muligt at fodre søer, smågrise, polte og slagtesvin efter deres næringsstofbehov i de forskellige perioder og vægtklasser. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Det fremgår af ansøgningen at foderet tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foderet samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer undgås at overfodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse, reducerer proteinoverskuddet og reducerer dermed kvælstofudskillelsen.

Det fremgår af ansøgningen at de anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved tilgængeligheden af foderets naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

Med hensyn til g P/FE er ansøgningen baseret på nyeste normtal for indhold af fosfor pr. FE². Ansøger har gjort rede for at en yderligere reduktion i fosforindholdet pr. FE vil kunne give problemer med især smågrisenes knogler. Frederikshavn Kommune har vurderet at ansøger – gennem anvendelse af nyeste normer for g P/FE – lever op til kravet om anvendelse af BAT for så vidt angår fosfor.

Fodring er anvendt som virkemiddel til reduktion af ammoniaktabet fra husdyrholdet i projektet. Der er således (i IT-ansøgningen) foretaget en række korrektioner af foderforbrug samt af proteinindhold pr FE. Der stilles derfor en række vilkår vedrørende fodring.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREFdokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/ disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase. På Anneksgården anvendes fasefodring, tilsætning af aminosyrer samt fytase.

Kommunen vurderer, at virksomheden med de planlagte tiltag og nedennævnte vilkår lever op til BAT. Det er endvidere vurderet at de anførte forbedringer med hensyn til proteinindhold i foderet samt fodereffektivitet er realistiske.

² Vejledning om gødsknings- og harmoniregler. Planperioden 1.august 2010 til 31. juli 2011. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Plantedirektoratet

6. Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak må for slagtesvin maksimalt være **0,984** beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr produceret gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr. g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$
7. Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak må for smågrise maksimalt være **0,948** beregnet efter følgende formel $((\text{FEsv pr produceret gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 26 \text{ g N pr kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$
8. Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak må for søerne maksimalt være **0,993** beregnet efter følgende formel: $((\text{FE pr. årsso} \times \text{g råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årsso} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024) / 27,2$

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men samlet skal korrektionsligningen overholdes.

TABEL 2 FORUDSÆTNINGER FOR FODERKORREKTIONER

Parameter	Smågrise	Polte	Søer
Indgangsvægt	7,2	30	-
Afgangsvægt	30	102	-
FE pr kg tilvækst	2,01	2,87	-
G råprotein/FE	162	155,9	128,0
FE pr årsso	-	-	1.600
Fravænningsvægt for smågrise	-	-	7,2 kg
Antal fravænnede smågrise	-	-	24,6

4.3 ENSILAGE

Der opbevares ikke ensilage på ejendommen.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Ejendommens energi- og vandforbrug fremgår af Tabel 3.

TABEL 3 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Art	Forbrug/år
Halm til halmfyr	900 rundballer
Dieselolie til traktorer m.v.	27.000 l
Elforbrug til maskiner, lys, ventilatorer m.v.	350.000 kwh
Vand til drikkevand og rengøring m.v.	27.500 m ³

På ejendommen er der halmfyr der anvendes til opvarmning af stuehus samt stalde. Derudover er der elforbrug til lys, ventilation m.v.. Det fremgår af ansøgningen at der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlæg i smågrise-stalde er med frekvensmotor og ventilationsanlæg i sostalde er med Multi-step funktion. Ventilation med MultiStep reducerer energiforbruget gennem en trinløs regulering af ventilationen. Det fremgår af ansøgningen af ventilationsanlægget løbende optimeres og indstillinger justeres. Der foretages desuden hyppigt eftersyn og renholdelse af luftkanaler, hvorved modstand i ventilationssystemet undgås.

Der anvendes generelt lavenergi-belysning på ejendommen. Der er etableret sensorer på udendørs belysning. I staldene styres lyset med en timer i vinterhalvåret og kan desuden betjenes manuelt.

Ejendommen forsynes med vand fra Sæby Vandværk. Det fremgår af ansøgningen at der jævnligt foretages kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres og drikkeautomater er integreret i truget. De enkelte staldafsnit rengøres med højtryksrensere efter hvert hold/rotation.

Ifølge BREF-dokumentet er det med hensyn til reduktion af energiforbruget i svinestalde BAT at optimere ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde, herunder at undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppig rengøring og eftersyn af kanaler m.m.. Desuden er det BAT at anvende lavenergibelysning.

Miljøstyrelsen har ikke opstillet egentlige branchespecifikke krav til vand- og energiforbruget i forbindelse med fastlæggelsen af de vejledende BAT-standardvilkår. Baggrunden for dette er ifølge Miljøstyrelsen, at disse elementer vil afhænge af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Kommunen har ud fra virksomhedens produktion og teknologivalg vurderet at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på reduktion af energi- og ressourceforbruget og at virksomheden dermed lever op til BAT. I forbindelse med kommende revurderinger af virksomheden vil spørgsmålet om anvendelsen af BAT blive et fast punkt. Kommunen vurderer at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til virksomhedens energi- og ressourceforbrug.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Afledning af spildevand fremgår af Tabel 4.

TABEL 4 AFLEDNING AF SPILDEVAND

Splidevandstype	Årlig mængde	Afledning til:
Sanitært spildevand (drift)	100 m ³	Bundfældningstank
Tagvand fra stalde	6.000 m ³	Faskiner og forsinkelsesbassin
Vaskeplads	20 m ³	Til gylletank

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

9. Det er en forudsætning for udvidelse af staldanlægget at der opnås en særskilt udledningstilladelse til overfladevand/spildevand fra de nye bygninger

4.6 AFFALD, DØDE DYR, OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER

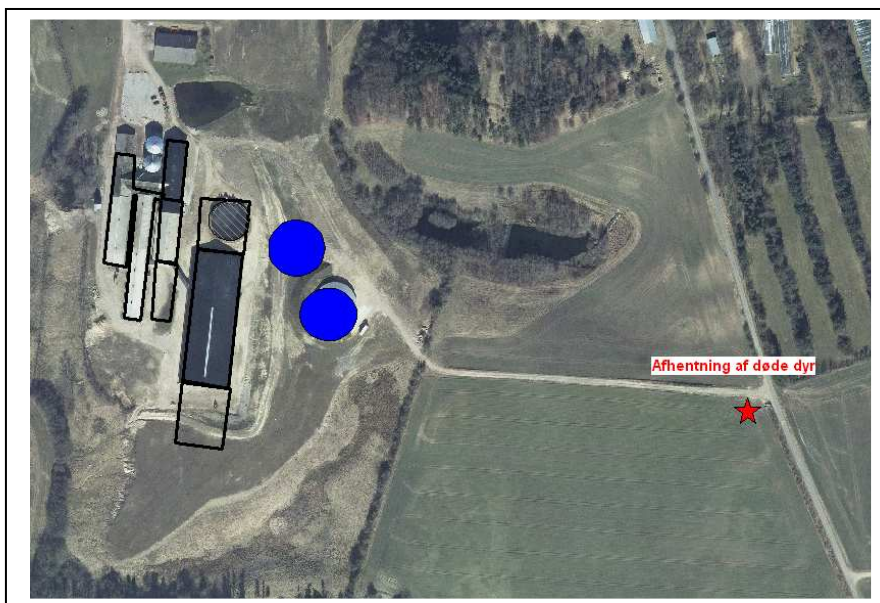
Ansøger har redegjort for nedenstående forhold omkring opbevaring og bortskaffelse af affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier.

Placeringen af oplag af pesticider, kemikalier, olie, affald m.v. fremgår af anlægstegningen (se bilag 1). Pesticider opbevares i aflåst kemikalierum (bygning 7). Eventuelle rester afleveres på genbrugsplads og emballage afleveres til modtagestation. Dagrenovation og erhvervsaffald bortskaffes gennem AVØ. Spildolie, oliefiltre og akkumulatører opbevares i maskinhus frem til bortskaffelse gennem modtagestation. Alternativt bortskaffes spildolie, oliefiltre og tilsvarende gennem værksted. Dæk bortskaffes ligeledes gennem værksted

Der henvises i øvrigt til Frederikshavn Kommunes regulativ for erhvervsaffald der kan findes på kommunens hjemmeside (www.frederikshavn.dk).

Jern og metal afsættes til produkthandler. Spraydåser, lysstofrør og tilsvarende erhvervsaffald afsættes til modtagestation. Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler opbevares i container i bygning 4 frem til aflevering på modtagestation.

Døde dyr opbevares i kølecontainer eller under kadaverkappe indtil afhentning, jf. regler om afhentning af døde dyr i bekendtgørelse nr. 439 om opbevaring af døde dyr. Placering af kølecontainer fremgår af bilag 1. Døde dyr afhentes af DAKA. Døde dyr afhentes ved Ådalsvej – se figur 2.

FIGUR 2 AFHENTNING AF DØDE DYR

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring af olie, kemikalier m.v. på virksomheden. Ligeledes vurderer kommunen bortskaffelsen af affald fra virksomheden sker på miljømæssig forsvarlig vis. Kommunen har ikke fundet anledning til at stille supplerende vilkår.

4.7 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Der kan være risiko for spild af gylle i forbindelse med pumpning til og fra gyllebeholdere. Derudover kan der være risiko for spild af kemikalier samt for spild af dieselolie ved påfyldning af dieseltank. Ved eventuel lækage af gyllebeholdere eller dieseltank kan der endvidere være risiko for spild.

Ved pumpning af gylle er der altid overvågning. Ved strømsvigt er der generator på ejendommen. Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori der er beskrevet, hvilke forholdsregler, der skal tages i forbindelse med brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt ved transport af bekæmpelsesmidler.

Der er etableret en jordvold omkring den senest byggede gylletank (2008) der kan tilbageholde gylle ved et evt. utilsigtet udslip af gylle. Der stilles vilkår om at der – også omkring den nye planlagte gylletank skal etableres jordvold eller laves tilsvarende tiltag, der kan hindre forurening af dels vandmiljøet og dels de omkringliggende §3 områder ved et evt. utilsigtet udslip af gylle.

Kommunen vurderer, at risikoen for uheld der kan skade det omgivende miljø er tilstrækkelig reduceret med de anførte tiltag samt følgende vilkår eller og finder ikke anledning til at stille yderligere vilkår.

10. Ejendommens beredskabsplan skal revideres årligt og være tilgængelig på bedriften.
11. Der skal etableres vold eller laves tilsvarende tiltag der kan tilbageholde evt. gylleudslip fra den nye gylletank så der ikke opstår forurening af vandmiljø og §3-områder

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I nedenstående Tabel 5 ses en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres og afsættes i den ansøgte produktion.

TABEL 5 PRODUCERET, MODTAGET OG AFSAT HUSDYRGØDNING

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Svinegylle	61.775	13.687	559,66
Afsat husdyrgødning (svinegylle) til biogas-anlæg	-23.202	- 5.141	-210,2
I alt til udbringning	38.573	8.546	349,46

Med de anførte fraførsler af husdyrgødning udbringes der 1,4 DE/ha på ejet og forpagtet areal.

5.2 OPBEVARING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ejendommens opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning fremgår af nedenstående Tabel 6

TABEL 6 OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Opbevaringsanlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Eksisterende gylletank	1	2008	4.000	Fast overdækning
Ny gylletank	2	NY*	4.000	Fast overdækning
I alt	-	-	8.000	-

* Etableres i etape 2 (3.-4. år efter at godkendelsen er givet)

I forbindelse med udvidelsen etableres en ny gylletank på 4.000 m³. Idet tanken placeres indenfor bufferzone (mindre end 300 m fra sårbar natur omfattet af §7 i Husdyrgodkendelsesloven) skal der etableres fast overdækning på gylletanken. Der stilles vilkår om dette.

Det fremgår af ansøgningen, at gylletankene opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.09.2008) til pumper etc. og at der udføres 10 års beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt én gang årligt med henblik på inspektion og vedligeholdelse.

Der er indsendt kapacitetserklæring der viser at opbevaringskapaciteten efter udvidelsen vil svare til 11 måneders opbevaring. Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt

ved nedfældning. En række af arealerne ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til §7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen på sort jord og i græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ifølge ansøger ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

I henhold til EU-kommisionens referencedokument om Bedst Anvendelig Teknologi (BAT) for svine- og fjerkræhold fra 2003 er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Med hensyn til udbringning af husdyrgødning er det ifølge BREF-dokumentet BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Med hensyn til udbringning af flydende husdyrgødning har Frederikshavn Kommune vurderet, at det er BAT at nedfælde al flydende husdyrgødning i sort jord og på græs. Nedfældning af flydende husdyrgødning reducerer ammoniakfordampningen i forbindelse med udbringning. Frederikshavn Kommune har vurderet at der med teknikken nedfældning af gylle i sort jord og på græs er tale om en effektiv teknik der er økonomisk og teknisk gennemførlig. Det bemærkes at der pr. 1.januar 2011 indføres et generelt krav om nedfældning af flydende husdyrgødning i sort jord og på græs.

Kommunen har samlet vurderet, at opbevaring samt udbringning af husdyrgødning med nedenstående vilkår lever op til kravet om anvendelse af BAT.

12. Al flydende husdyrgødning der udbringes på sort jord eller græs skal nedfældes

5.3 GYLLEFORSURING

REDEGØRELSE OG VURDERING

I forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen etableres forsøringsanlæg i sostalden (bygning 1.1.2) etableret i forbindelse med den seneste miljøgodkendelse samt i de to tilbygninger til denne stald (bygning 1.1.5 og 1.1.6).

Tilsætning af syre til gyllen bevirker at gyllens pH-værdi falder. Ved at reducere gyllens pH-værdi omdannes gyllens indhold af ammoniak i stigende omfang til ammonium (NH_4^+) der ikke fordamper. Ved tilsætning af 4-6 kg koncentreret svovlsyre (H_2SO_4) pr. 1.000 kg svinegylle sænkes gyllens pH-værdi til mellem pH 5,5 og 6,0.

Anlægget til svovlsyrebehandling integreres med det eksisterende gyllesystem på ejendommen. Forsuringen sker ved at gyllen pumpes ud i en procestank, hvor der tilsættes svovlsyre. Gyllen pumpes herefter dels tilbage i gyllekanaler og dels til gyllebeholder. Alle processer styres og overvåges automatisk.

Der er ikke udarbejdet et egentligt teknologiblad vedr. svovlsyrebehandling af gylle i sostalde. Det fremgår dog af det eksisterende teknologiblad vedr. svovlsyrebehandling af gylle i slagtesvinestalde, at samme effekt kan forventes opnået i stalde til andre kategorier af svin.

Ifølge teknologibeskrivelsen kan der forventes en reduktion i ammoniakemissionen på 65-70%. I IT-ansøgningen er der i overensstemmelse hermed indtastet en effekt på 65%. Der er ligeledes i IT-ansøgningen indtastet et antal driftstimer på 8.760 timer - svarende til at anlægget er i drift hele året.

Ved forsuring af gyllen øges indholdet af N i gyllen ab lager og der kan derfor forventes en stigning i gødningsvirkningen. Samtidig indeholder den forsurede gylle svovl. Dette nedsætter behovet for indkøb af svovl med handelsgødning. Det vurderes at den ekstra tilførsel af svovl til udbringningsarealerne ikke vil give anledning til negative effekter i forhold til det omgivende miljø, idet afgrøderne optager svovl som næringsstof.

Med hensyn til arbejdsmiljø medfører forsuring af gylle en reduktion i ammoniakkoncentrationen i staldrummet hvilket kan forbedre arbejdsmiljøet. Håndtering af svovlsyre kan dog give risiko for ætsning og svovlbrinteudvikling. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på arbejdssikkerheden.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

DRIFTSVILKÅR

13. Anlægget skal være i drift hele året svarende til 8.760 timer.
14. Der må kun anvendes svovlsyre i syrebehandlingsanlægget.
15. Svovlsyretanken skal være dobbeltskroget, og anlægget til svovlsyrebehandling skal placeres på en plads med støbt bund uden afløb. Pladsen skal mindst kunne rumme indholdet af svovlsyretanken.
16. Der skal indgås fast serviceaftale med producenten om kontrol jf. servicemanualen, herunder kalibrering af pH-målere mindst 2 gange årligt.
17. Dokumentation for kalibrering af pH-måler samt serviceaftale med producenten skal fremgå af driftsjournal
18. Eventuelle driftsstop skal noteres i driftsjournal med angivelse af varighed og årsag
19. Driftsjournal skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

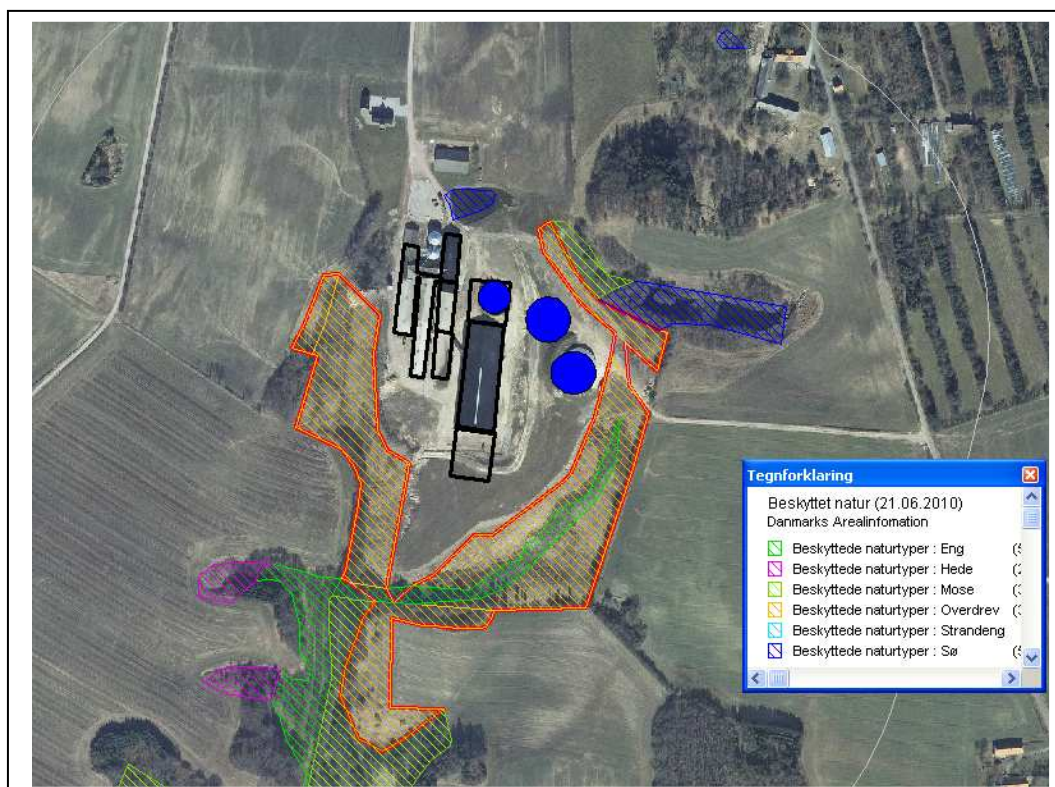
6.1 AMMONIAK OG NATUR NÆR ANLÆGGET

Beregninger foretaget i IT-ansøgningen (skema 16.085 – version 6) viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 4.814 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4.795 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en reduktion i ammoniakfordampningen på 19 kg kvælstof pr. år.

Der er et generelt krav i Lov om miljøgodkendelse m.v. om, at der for miljøgodkendelser ansøgt i 2010 skal ske en reduktion på 25% af ammoniakfordampningen i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet gælder for udvidelser samt for stalde, som renoveres. I forhold til udvidelsen på Anneksgården er dette reduktionskrav overholdt. Der er i miljøgodkendelsen stillet en række vilkår vedrørende dyrehold, staldd typer, fodring m.m. der er en forudsætning for at reduktionskravet er opfyldt.

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har udpeget visse af naturbeskyttelseslovens beskyttede naturområder (§7-arealer) og fastlagt 2 bufferzoner om disse naturtyper (hhv. 300 m og 1000 m), samt angivet nogle beskyttelsesniveauer, som skal overholdes i forbindelse med miljøgodkendelser i bufferzonerne. Derudover skal kommunen vurdere de resterende beskyttede naturtyper i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Anlægget ligger i bufferzone I idet det ligger mindre end 300 m fra et af de ovennævnte §7-arealer (nærmeste §7-arealer fremgår af figur 3). Der må dermed ikke være en meremission af ammoniak fra anlægget. Kravet om at der ikke må være en stigning i ammoniakemissionen er ifølge beregninger i IT-systemet opfyldt.

FIGUR 3 BELIGGENHED AF NÆRMESTE §3-NATUR SAMT NATUR OMFATTET AF §7 I HUSDYRLOVEN (MARKERET MED RØD STREG)

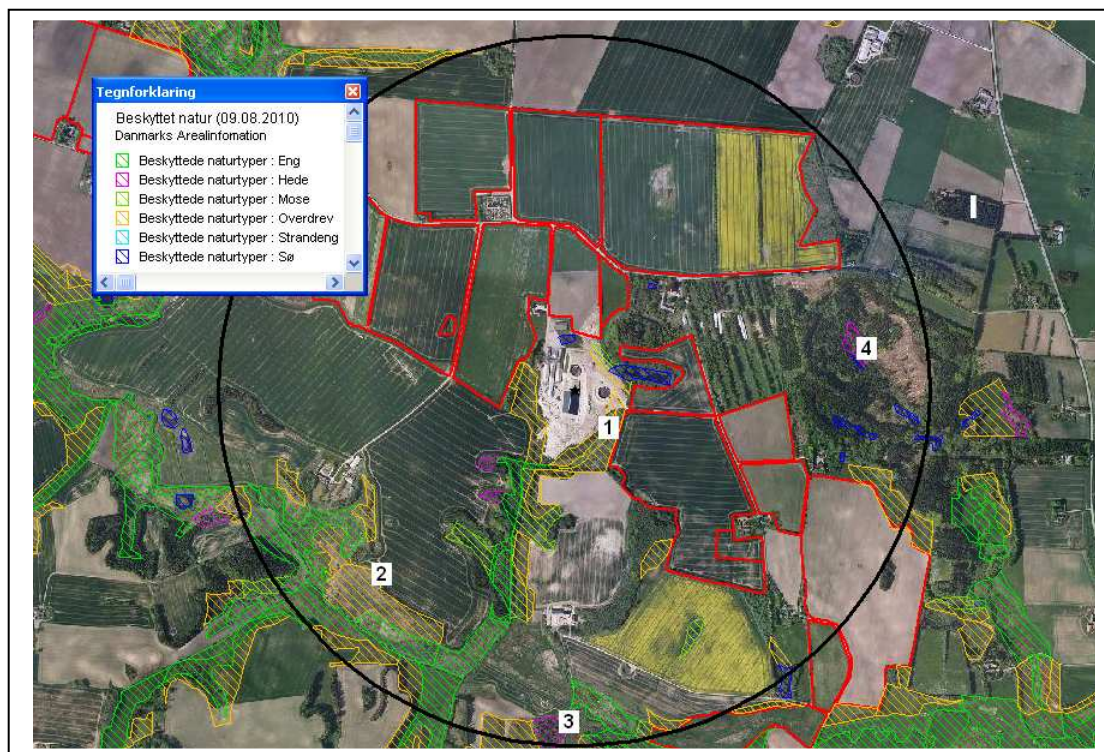
De § 3-arealer, der ligger indenfor en radius af 1000 meter fra ejendommen, er beliggende i områder, der i kommuneplan 2009-2020 for Frederikshavn Kommune er udpeget til naturområde eller jordbrugsområde. Selve anlægget ligger i naturområde. I områder udpeget som naturområde må anvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde de målsætninger for naturtilstanden, som kan opstilles med baggrund i naturkvalitetsplanlægningssystemet. I jordbrugsområder skal hensynet til jordbrugserhvervene varetages i balance med hensynet til de øvrige åben land-interesser.

Anlægget er beliggende i økologisk forbindelse. De økologiske forbindelser fremgår af kommuneplan 2009-2020 for Frederikshavn Kommune og udpegningens formål er at sikre, at barrierer for spredningen af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 5.5.7 og 5.5.8. Den økologiske forbindelse, hvori anlægget er beliggende, er en del af en våd økologisk forbindelse, der i området dækker Hørby Å og tilløb til denne.

I områder hvor der er særlige naturinteresser, dvs. til særligt værdifulde naturområder og/eller økologisk forbindelse, er kommunen særligt opmærksomme på naturinteresser og på, om der skal stilles skærpede vilkår. I vurderingen af om anlæggets påvirkning af naturområderne er væsentlig skal ligeledes indgå en vurdering af om merbelastningen og/eller totalbelastningen udgør en væsentlig del af den samlede belastning.

Det vurderes, at en beregning af merdeposition til alle §3-arealer i en radius på 1.000 meter fra anlægget vil være overflødig, da der ikke er nogen meremission fra anlægget. Merdepositionen er dermed 0,0 kg N/ha/år til alle §3 arealer.

Nedenstående figur 4 viser beliggenheden af beskyttet natur i en radius på 1.000 meter fra anlægget samt de punkter, hvortil totaldepositionen af kvælstof er beregnet.

FIGUR 4 NATUR OMFATTET AF §3 INDENFOR 1.000 M

Beregning af totalbelastningen 300 meter sydøst for ejendommen viser en totalbelastning på ca. 1,4 kg N/ha/år. Totalbelastning til overdrevene umiddelbart rundt om ejendommen er givetvis højere. Baggrundsbelastningen i dette område af Frederikshavn Kommune er på 13,7 kg N/ha/år. Overdrev skønnes at have en tålegrænse på 10-25 kg N/ha/år. Overdrevene omkring ejendommen får dermed en kvælstofbelastning, der ligger i den høje ende af intervallet.

Totalbelastningen til overdrevet i punkt 2 (660 meter sydvest for anlægget) er beregnet til 0,3 kg N/ha/år. Da baggrundsbelastning er på ca. 13,7 kg N/ha/år, udgør belastningen fra anlægget kun en meget lille del af den samlede belastning.

Totalbelastningen til heden i punkt 3 er beregnet til 0,2 kg N/ha/år, hvilket også kun er en meget lille del af den samlede belastning. Tålegrænsen for hede ligger normalt omkring 15 kg N/ha/år.

I punkt 4 (sø), der ligger 700 meter øst for anlægget, er totalbelastningen beregnet til 0,8 kg N/ha/år. Søer har et ret bredt tålegrænseinterval. Da totalbelastningen kun udgør en lille del af baggrundsbelastningen, har kommunen ikke fundet det nødvendigt at vurdere tålegrænseintervallet nærmere.

Andre §3-arealer i en radius på 1.000 meter fra anlægget vurderes på samme måde som ovenfor, idet de ikke får nogen merbelastning, og totalbelastningen vurderes ikke at udgøre noget problem.

De beskyttede §3-overdrev syd, øst og vest for anlægget skal respekteres under anlægsfasen. Det vil sige, at der fx ikke må graves eller tilføres jord til overdrevene. Der stilles vilkår om dette. Hvis det viser sig, at udvidelsen ikke kan ske uden at berøre overdrevene, så skal der søges om forudgående dispensation hertil.

Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag II- og IV-arter

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (habitatområde nr. 8 ved Bangsbo Ådal og omliggende overdrev) ligger omkring 6 km nordøst for anlægget. Udpegningsgrundlaget for området er arterne odder og bæklampret samt diverse naturtyper.

Beregning af ammoniakdeposition fra anlægget til det nærmeste ammoniakfølsomme område i Natura 2000 området viser en totalbelastning på 0,0 kg N/ha/år. Grundet afstanden og ammoniakberegningen vurderer Frederikshavn Kommune, at belastningen fra stald og lager på Kirkevej 19 ikke vil betyde en forringelse af naturtyper og arter indenfor det internationale beskyttelsesområde.

En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring Kirkevej 19. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra DMU samt øvrigt kendskab til området vurderes umiddelbart, at det kunne være: Spidssnudet Frø, Løgfrø, Markfirben, Odder, Dværgflagermus, Skimmelflagermus, Langøret Flagermus og Vandflagermus.

Udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter. Dette tilskrives, at udvidelsen vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

For flere af flagermusarterne er det vigtigt at bevare gamle hule og revnede træer, løvskove samt ydre og indre skovbryn. Vær generelt opmærksom på at de beskyttede §3 naturtyper samt beskyttede sten- og jorddiger danner levested for størstedelen af de udpegede bilag IV arter.

Bilag II arter danner udpegningsgrundlag for habitatområderne. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (habitatområde nr. 8 (Bangsbo Ådal) ligger omkring 6 km nordøst for anlægget. Frederikshavn Kommune har ikke kendskab til fund af bilag II arter i nærområdet og vurderer, at udvidelsen vil have en neutral effekt på bilag II arter indenfor nærmeste Natura 2000 område.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Kommunen har vurderet, at udvidelsen ikke vil modvirke målsætning om gunstig bevaringsstatus for naturtyper eller arter, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område. Kommunen har desuden vurderet, at udvidelsen ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af naturarealerne i nærområdet, herunder bufferzonenaturen.

Frederikshavn Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag II og IV.

En forudsætning for ovenstående beskrivelse og vurdering af påvirkningen af beskyttet natur omkring ejendommen er, at den beregnede ammoniakfordampning er på 4.795 kg N om året. Denne ammoniakfordampning er et resultat af sammensætningen af dyreholdet, valg af staldtyper, staldteknologi, foderkorrektioner, m.m. Der er stillet vilkår vedr. de faktorer, der har betydning for dette.

Jævnfør Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelse og ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget – dog højst over en 8-årig periode. Det fremgår af nedenstående tabel 7, at det aktuelle projekt giver anledning til et fald i N-emissionen i forhold til den seneste miljøgodkendelse. Det bemærkes at ejendommen ved udvidelsen i 2007 ikke lå i bufferzone 1. På baggrund af dette har Frederikshavn Kommune vurderet, at det aktuelle projekt ikke vil medføre væsentlige forringelser af Natura2000 natur eller af anden lokal og regional natur - heller ikke når alle udvidelser/ændringer i perioden fra 1. januar 2007 til nu tages i betragtning.

TABEL 7 ÆNDRING I DEN SAMLEDE AMMONIAKEMISSION

	Før 01.01.2007	Miljøgodkendelse Juli 2007	Aktuel miljøgodkendelse
Samlet N-emission fra stald og lager	3.667 kg N/år	4.814 kg N/år	4.795 kg N/år

6.2 LUGT

Miljøstyrelsens ansøgningssystem (skema 16.085, version 6) har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige områder, se tabel 8. Her ses også de målte afstande til den nærmeste områdetype.

TABEL 8 LUGTGENEAFSTANDE

Områdetype (Beregningsmodel)	Lovens krav til minimums- afstand, (geneafstanden)	Målt afstand, m
Byzone / Sommerhusområde (NY/FMK)	780 m	> 2 km
Samlet bebyggelse (NY/FMK)	572 m	> 1 km
Enkelt bolig (NY/FMK)	228 m	330 m

Som det fremgår af ovenstående tabel overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande i forhold til de angivne områdetyper.

Jævnfør Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelse og ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget – dog højst over en 8-årig periode. Idet lugtvurderingen i den konkrete sag foretages på baggrund af den samlede ukorrigerede geneafstand (og ikke ud fra en vurdering af geneafstand i forhold til nudrift) vurderer Frederikshavn Kommune, at det aktuelle projekt overholder lovens krav til lugtgeneafstande – også når alle udvidelser/ændringer i perioden fra 1. januar 2007 til nu tages i betragtning.

Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Der er stillet følgende vilkår vedrørende lugt fra anlægget.

20. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
21. Ejendommen skal på kommunens forlangende sørge for, at der bliver lavet lugtmålinger og/eller beregninger til vurdering af gener. Udgifterne til måling, beregning og af-rapportering afholdes af ejendommen.

Periodiske lugtgener kan forekomme, når der pumpes gylle til og fra gylletankene, samt når der spredes gylle på markerne. Bedriften skal overholde de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen vedr. blandt andet tidspunkter for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 m fra byzone samt områder i landzone udlagt til boligformål. Det er kommunens vurdering at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Af projektbeskrivelsen fremgår det, at skadedyr generelt bekæmpes i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse og kommunens anvisninger.

Eventuelle flueproblemer i staldene bekæmpes med gyllefluer og med hensyn til rottebekæmpelse er der fast aftale med autoriseret firma, der gennemgår ejendommen 4 gange årligt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

6.4 TRANSPORT

Den interne transport på ejendommen er ifølge ansøgningen indrettet med henblik på at skabe minimal gene for naboer. Markdriften af de omkringliggende marker kan ske uden brug af offentlige veje.

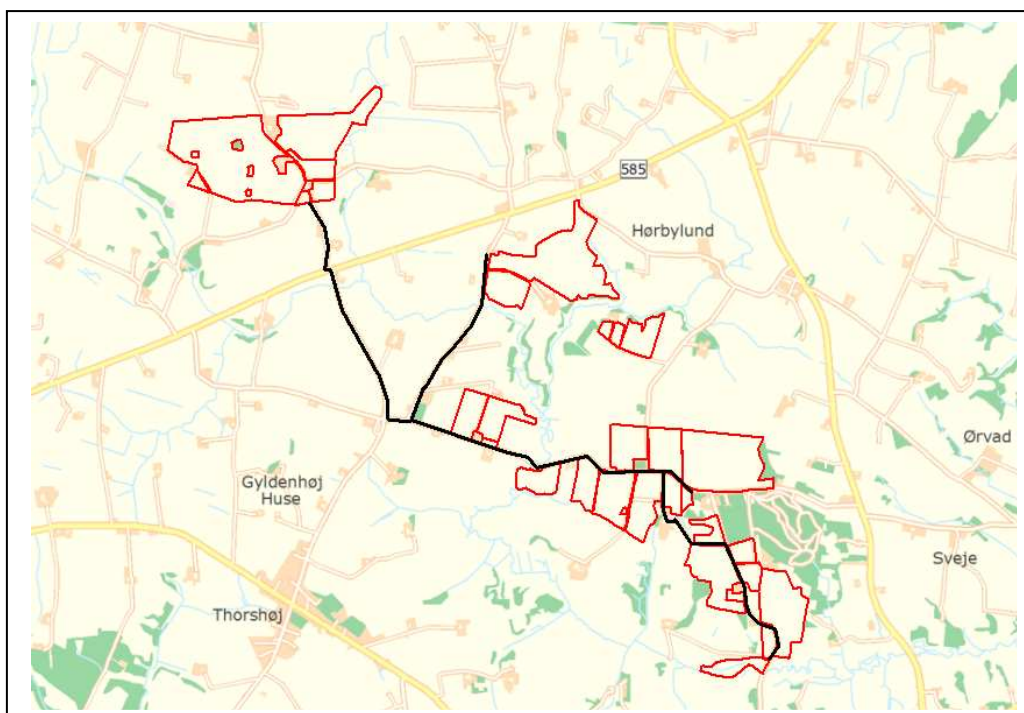
Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet, mens øvrig transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

I forbindelse med udvidelsen vil der ske en stigning i antallet af transporter med dyr, foder, gylle m.m. Øvrige transporter vil fortsætte i omtrent samme antal som i nudriften, delvist grundet større kapacitet pr. transport.

Nedenstående tabel 9 Tabel 9 viser skønnede antal transporter og transportveje fremgår af figur 5. Gylle til et areal på ca. 2,3 ha beliggende i en afstand af ca. 10 km fra Kirkevej 19 transporteres med lukket tankbil. Transportvej til dette areal er ikke vist på figur 5.

TABEL 9 ANTAL TRANSPORTER FØR OG EFTER ÆNDRINGEN

Art	Før udvidelse	Efter udvidelse
Levende dyr	60	145
Døde dyr	56	56
Indkøbt foder	27	35
Eget korn og tilsvarende	93	102
Olie	10	11
Gylle med traktor og gyllevogn	275	600
Gylle med lastbil	80	80
Halm	50	55

FIGUR 5 TRANSPORTVEJE (SORT STREG)

Der er til- og frakørsel til ejendommen via dels Kirkevej (nord for ejendommen) og dels Ådalvej (øst for ejendommen). Begge veje er mindre, asfalterede kommunale veje og selve ejendommen ligger tilbagetrukket i forhold til de to nævnte veje.

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Ligeledes er det kommunens vurdering at til- og frakørselsforhold ikke vil give anledning til gener for omkringboende eller for de øvrige trafikanter. Kommunen har ikke fundet anledning til at stille yderligere vilkår vedrørende ind- og udkørselsveje eller de angivne transportveje.

6.5 STØJ, STØV OG LYS

STØJ

Støjkilder på ejendommen er ventilationsanlæg, foderblande anlæg med kompressor, gyllepumper, indblæsning af foder i siloer, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Endelig må der påregnes støj når dyrene flyttes mellem staldafsnittene og ved transport af grise til og fra ejendommen.

Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift i alle døgnets timer. Brugen af traktorer i det daglige begrænser sig normalt til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet og høstarbejdet i marken. Der pumpes gylle fra staldene ca. 1 gang om ugen. Foderanlæg er placeret inde i bygningerne.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet egentlige branchespecifikke emissionskrav for støj, som derfor skal reguleres efter husdyrgodkendelseslovens generelle regler med udgangspunkt i lokale forhold.

Ud fra en vurdering af afstanden fra anlægget til nærmeste naboer har Frederikshavn Kommune vurderet, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

STØV

Støvkilder på ejendommen vil primært komme fra fodertransport samt kørsel med maskiner. Endvidere håndtering af foder og halm på selve ejendommen. Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet egentlige branchespecifikke emissionskrav for støv, som derfor skal reguleres efter husdyrgodkendelseslovens generelle regler med udgangspunkt i lokale forhold.

Ud fra en vurdering af afstanden fra anlægget til nærmeste naboer har Frederikshavn Kommune vurderet, at støv fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

LYS

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra produktionsbygninger o.lign., hvor der er lys tændt om aftenen. Kommunen vurderer dog, at afstanden til de nærmeste naboer vil medvirke til, at der ikke vil forekomme væsentlige lysgener.

Kommunen forventer ikke at belysningen på ejendommen vil medføre væsentlige gener for trafikanter eller naboer.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

Nedenstående tabel 10 viser hvordan bedriftens ejede og forpagtede areal ligger i forhold til kvælstof- og fosforfølsomme områder:

TABEL 10 OVERSIGT OVER AREALER

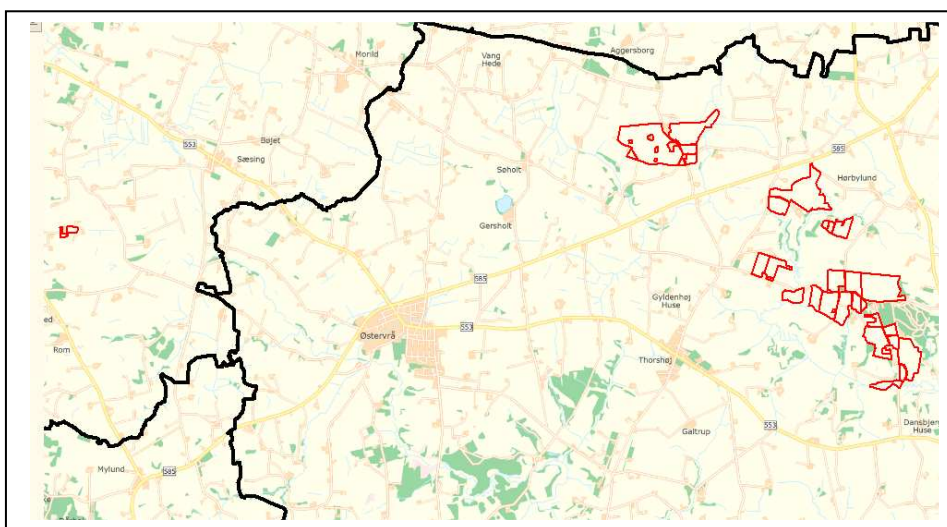
Areal	I alt, ha	I nitratfølsomt indvindingsområde	I nitratklasse 1, 2 og 3	I fosforklasse 1, 2 og 3
Ejet og lejet areal	249,64	0,0	0,0	0,0

Der indgår ikke aftalearealer i ansøgningen. En række af arealerne svarende til i alt ca. 2,3 ha ligger i Hjørring Kommune og der er derfor foretaget høring i denne kommune. Høringssvaret er indarbejdet i nedenstående vurdering af arealerne. Det samlede høringssvar er desuden vedlagt som bilag 3 til denne miljøgodkendelse.

Ejendommens husdyrgødning udbringes på de arealer, som fremgår af figur 6. Der udbringes med et husdyrtryk på maks. 1,4 DE/ha. Alle arealerne fremstår i IT-ansøgningen med JB 4 (fin lerblandet sandjord)1 og dels JB 2. Det fremgår af ansøgningen at jordtyperne er angivet med udgangspunkt i ansøgers markplan. Ifølge jordklassificeringen (fra Dansk Jordbrugsforskning, 1975-1979) er stort set alle arealerne klassificeret som lerblandet sandjord. Dog er omkring 5 ha delmarker klassificeret som humusjord. Det vurderes at jordtyperne er angivet korrekt.

Arealerne er i IT-ansøgningen markeret som ikke-drænede. Kommunen har ikke undersøgt dette nærmere. I det arealerne ikke ligger i opland til Natura2000 område der er overbelastet med fosfor, vurderes det, at det er uden betydning for sagens behandling hvorvidt arealerne er drænet eller ej.

Jævnfør Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelse og ændringer foretaget siden den 1.januar 2007 på husdyrbruget – dog højst over en 8-årig periode. I den konkrete sag indgår der ikke arealer i nitratfølsomt indvindingsområde, i nitratklasse 1-3 eller i fosforklasse 1-3. Der er på den baggrund ikke grund til en nærmere vurdering af alle ændringer siden 1.januar 2007.

FIGUR 6 UDBRINGNINGSAREALER (RØD STREG) OG KOMMUNEGRÆNSER (SORT STREG)

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

Udbringningsarealerne grænser på en samlet strækning på 0,8 km op til det beskyttede vandløb Sæby Å, der er målsat som B2 (opholds- og opvækstvand for laksefisk) og kvalitetsmålsat til forureningsgrad I-II (svagt påvirket). På en strækning på ca. 0,3 km grænses op til en del af det beskyttede vandløb Sæby Å der er målsat som B1 (gyde- og yngleopvækst for laksefisk) og kvalitetsmålsat til forureningsgrad II (svagt påvirket). Umiddelbart ved selve ejendommen løber desuden en gren af Sæby Å der ligeledes er målsat som B1 og kvalitetsmålsat til forureningsgrad II.

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen eller udbringningsarealerne.

Frederikshavn Kommune vurderer at en mindre del af mark 50-0 (nordligste del) er omfattet af Husdyrgødningsbekendtgørelsen (bek. nr. 717 af 2.juli 2009) forbud mod udbringning af husdyrgødning på arealer med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets øverste kant. I en afstand på op til 16 m fra vandløbet er der dog græs/bevoksning og dermed en bred udyrket bræmme.

Frederikshavn Kommune har vurderet, at der med forbuddet mod udbringning af flydende husdyrgødning på skrånende arealer i en afstand af 20 m fra vandløbet kombineret med vandløbslovens krav om 2 m dyrkningsfri bræmme mod vandløbet ikke er forøget risiko for overfladeafstrømning til vandløbet. Kommunen vurderer således at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til driften af arealerne.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

Der er ingen af de ejede eller forpagtede arealer der ligger i nitratklasse I, II eller III efter Husdyrgødningsloven. Der er derfor som udgangspunkt ikke restriktioner i forhold til kvælstofudvaskning fra arealerne til overfladevand.

Ligeledes er der ingen af arealerne der ligger i opland til Natura2000 områder der er overbelastet med fosfor (fosforklasse I, II eller III) i henhold til Danmarks arealinformation. Der er derfor som udgangspunkt ikke restriktioner i forhold til udbringning af fosfor med husdyrgødning på arealerne.

Udvaskningen af kvælstof fra arealerne i IT-ansøgningen er beregnet til 56,5 kg N/ha fra rodzonen i gennemsnit. Reduktionspotentialet fra samtlige arealer er på 51-75%.

Hovedparten af arealerne svarende til ca. 247 ha afvander til Sæby Å mens en mindre del af arealerne svarende til 2,3 ha afvander til Voer Å.

Sæby Å har ikke direkte udløb til et Habitatområde mens Voer Å har udløb i Natura2000 område nr. 14 (Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord).

På grund af strømforholdene i Kattegat, vurderer kommunen, at der sker en udpræget opblanding af vandene og at der derfor generelt skal foretages en vurdering efter habitatdirektivet for projektets eventuelle påvirkning af de marine Natura 2000-områder i Kattegat. Der er derfor foretaget en samlet vurdering af projektets påvirkning af samtlige marine Natura2000 områder i Kattegat.

Udpegningsgrundlaget for de marine Natura2000 områder i Kattegat er bl.a. arter af sæl, odder, terner og trækfugle samt forskellige marine naturtyper. Det er vurderet af miljøcenter Aalborg, at en forøget næringsstofbelastning kan mindske fødegrundlaget i form af fisk, snegle, muslinger, krebsdyr, bundvegetation m.v. for de pågældende arter. Det er endvidere vurderet, at ændringer i næringsstofindholdet kan ændre artssammensætningen, størrelse og udbredelse af bundflora og -fauna i en række af de marine naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget.

Ifølge basisanalyserne er det usikkert om effekterne af vandmiljøplanerne I-III vil sikre Natura 2000-områderne i Kattegat en gunstig bevaringsstatus.

Husdyrlovens fastlæggelse af nitratklasser, og de deraf følgende krav til mindre kvælstofbelastning af områderne, sikrer de oplande, hvor der er størst risiko for kvælstofudvaskning til sårbare

recipient. Basisanalyserne indgår som eksisterende viden i det grundlag, nitratklasserne og husdyrlovens kvælstofkrav bygger på. Kommunen har ikke yderligere viden om sårbarheden af Kattegat, som giver anledning til at vurdere, at det aktuelle opland har en væsentlig større sårbarhed for kvælstof, end forudsat ved fastlæggelsen af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Kattegat har et samlet opland på min. 52.500 ha. Udbringningsarealerne hørende til ”**Anneksgården**” udgør dermed maksimalt 0,5 % af oplandet til de marine Natura2000 områder i Kattegat. På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig kvælstofpåvirkning af de marine Natura2000 område i Kattegat.

Som tidligere nævnt er der ingen af arealerne der ligger i opland til fosforfølsomt Natura2000 område (fosforklasse I, II eller III). Husdyrlovens fastlæggelse af fosforklasser, og de deraf følgende krav til mindre fosforbelastning af områderne, sikrer de oplande, hvor der er størst risiko for fosforbelastning til sårbare recipienter. Basisanalyserne indgår som eksisterende viden i det grundlag som husdyrlovens afskæringskriterier i forhold til fosfor bygger på. Kommunen har ikke yderligere viden om sårbarheden af Kattegat, som giver anledning til at vurdere, at det aktuelle opland har en væsentlig større sårbarhed for fosfor, end forudsat ved fastlæggelsen af husdyrlovens beskyttelsesniveau.

Med hensyn til fosfor udbringes der ifølge ansøgningen 34,2 kg P/ha/år i gennemsnit. Med sædskiftet **S4** fjernes der i gennemsnit 21,1 kg P/ha. Der er således et fosforoverskud på arealerne på gennemsnitlig 13,1 kg P/ha/år. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om tilsætning af fytase til foderet til søer, smågrise og slagtesvin.

Når de generelle regler om 2 m bræmmer og forbuddet mod udbringning af flydende husdyrgødning indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets kan på skrånende arealer overholdes, vurderes det, at risikoen for overfladetab af fosfor fra arealerne er begrænset.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet ikke i sig selv kan give anledning til væsentlig fosforpåvirkning til de marine Natura2000 område i Kattegat.

Med hensyn til kumulativ effekt har der ifølge Analyse af jordbrugserhvervene 2009 (Statsforvaltningen Nordjylland, 2009) i de pågældende oplande været uændret eller meget svagt stigende udvikling i dyretrykket i perioden 2001-2006. Der er dermed ikke grund til at antage at anvendelse af de pågældende arealer i sammenhæng med andre projekter kan påvirke de marine Natura2000 områder væsentligt.

Det er Frederikshavn Kommunes samlede vurdering, at projektets udledning af kvælstof og/eller fosfor til Kattegat hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne i Kattegat.

7.4 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

Der er ikke overlap mellem bedriftens udbringningsarealer og nitratfølsomme indvindingsområder. Ligeledes er der ingen udbringningsarealer i indvindingsopland til vandværker. Frederikshavn Kommune vurderer at den ansøgte produktion ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

7.5 PÅVIRKNING AF NATUR, NATURA2000 SAMT BILAG IV ARTER

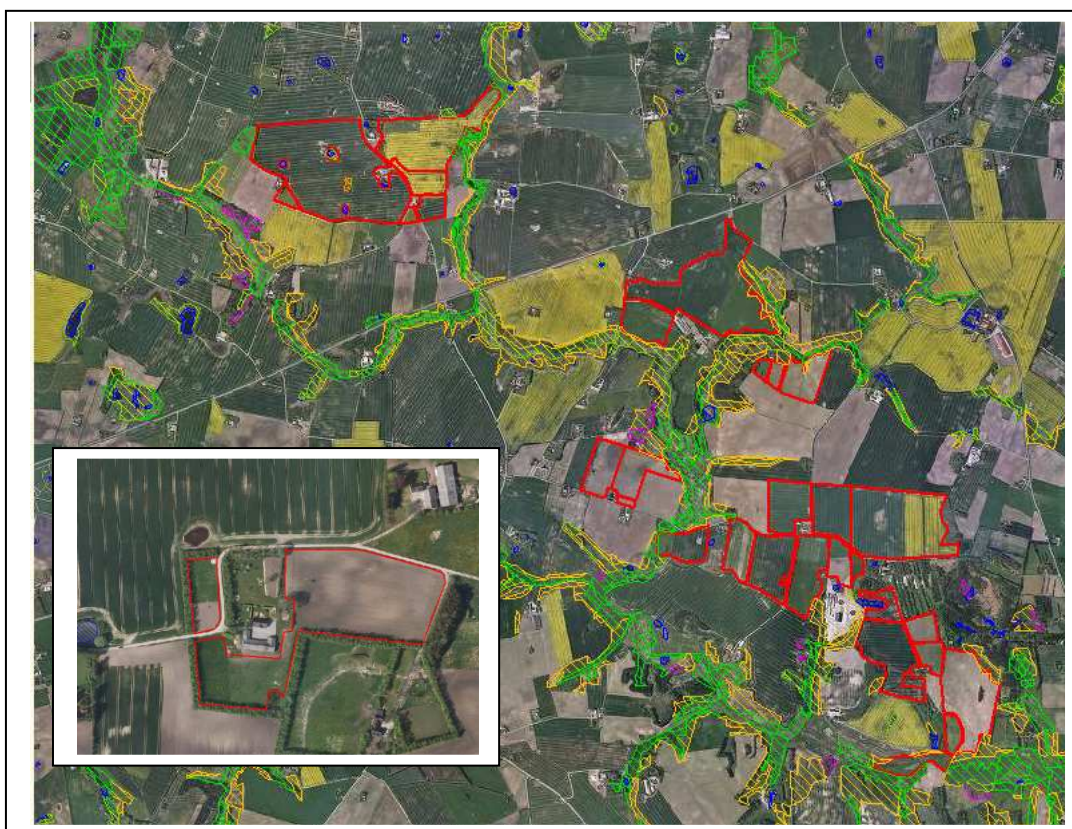
Ejendommens udbringningsarealer ligger i områder, der er udpeget som hhv. jordbrugsområde og naturområde. En mindre del af udbringningsarealerne ligger indenfor en våd økologisk forbindelse. Da arealanvendelsen ikke ændres væsentligt, medfører udvidelsen af husdyrbruget ikke forringelser af levesteder eller spredningsmuligheder for planter eller dyr i relation til områ-

dets funktion som økologisk forbindelse. Der er ikke nogen af de ansøgte udbringningsarealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttet natur. Udbringningsarealer samt områdets vejledende registreringer efter Naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår af figur 7.

Udbringningsarealer der skråner/støder op til beskyttet natur

En række af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op ad beskyttede naturarealer eller beskyttede vandløb. Frederikshavn Kommune har vurderet, at en fortsættelse af den hidtidige drift på de omkringliggende udbringningsarealer ikke vil medføre tilstandsændring af naturarealerne.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødsning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med det påtænkte projekt.

FIGUR 7 OMRÅDETS AREALER MED §3-NATUR

Natura 2000 områder

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (habitatområde nr. 8 ved Bangsbo Ådal og omliggende overdrev) ligger omkring 5 km nordøst for det nærmeste udbringningsareal. Udpegningsgrundlaget for området er arterne odder og bæklampret samt diverse naturtyper.

Påvirkningen fra udbringningsarealerne sker ved randpåvirkning som direkte følge af gødsning og sprøjtning og er typisk størst de første 0 – 50 meter ind på naturområdet. Desuden er der udvaskning fra rodzonen og for det tredje er der ammoniakfordampning. I notat om Miljøklagenævnets praksis skriver de, at i "worst case" tilfælde kan der være påvirkninger indenfor 100 meter fra markkanten på over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på > 1 kg N/ha i op til 20 – 30 meters afstand fra marken.

Grundet afstanden vurderer Frederikshavn Kommune at belastningen fra udbringningsarealerne ikke vil betyde en forringelse af naturtyper og arter indenfor det internationale beskyttelsesområde.

Habitatdirektivet, bilag II- og IV-arter

En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring udbringningsarealerne.

Udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for eventuelle bilag IV arter. Dette tilskrives, at udvidelsen vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (se ovenfor) ligger omkring 5 km nordøst for det nærmeste areal. På grund af afstanden vurderes projektet at have en neutral effekt på bilag II arter indenfor Natura 2000 området.

Fredninger og beskyttede diger

Det sydøstlige hjørne af mark 48 og det sydvestlige hjørne af mark 49 er omfattet af en Provst Exner fredning ved Hørby Kirke. Fredningen har til formål at sikre de landskabelige værdier omkring Hørby Kirke. Det ansøgte projekt er ikke i strid med fredningen.

Vær opmærksom på beskyttede diger i den nordlige kant af mark 48, 49, 62 og 65.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Kommunen vurderer, på grundlag af ovenstående, at anvendelse af arealerne som udbringningsarealer ikke vil føre til en tilstandsændring på naturarealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.

Anvendelsen af arealerne vil heller ikke have en negativ effekt på områdets funktion som økologisk forbindelse eller på bilag IV-arter. Arealanvendelsen vurderes desuden at have en neutral effekt på de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for det nærmeste Natura 2000 område og på bilag II arter.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Gennem Husdyrgodkendelsesloven pålægges den enkelte ansøger at redegøre for brugen af BAT-bedst tilgængelig teknologi. BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EUdirektivets krav herom.

Idet der er tale om en ansøgning over IPPC-grænsen (en §12-sag), skal der redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt management. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for hvornår disse staldafsnit renoveres således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

Frederikshavn Kommune har i vurderingen af BAT taget udgangspunkt i principperne bag de vejledende emissionsgrænseværdier, som miljøstyrelsen har udarbejdet for en række dyretyper. Der er endnu ikke udarbejdet endelige vejledende emissionsgrænseværdier for søer og smågrise. Frederikshavn Kommune har derfor valgt, at tage udgangspunkt i referencestaldtypen³ for søer og smågrise. Dette giver anledning til en ammoniakemission på **8.756 kg N/år**

Ansøger er herefter blevet anmodet om en redegørelse for:

- a. hvilke teknikker der kan anvendes til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager
- b. hvilken N-reduktion de pågældende teknikker vil give anledning til
- c. pris pr kg reduceret N
- d. årlig omkostning ved den vurderede teknik

Ansøger skal i sin vurdering af mulige teknikker tage udgangspunkt i de teknikker der foreligger teknologibeskrivelser eller BAT-blade på. Der henvises til miljøstyrelsens hjemmeside (www.mst.dk) og Landbrugsinfo (www.landbrugsinfo.dk).

De årlige omkostninger er beregnet som en gennemsnitlig årlig omkostning (inkl. anlægsinvesteringer, renteafskrivninger, drift og vedligehold set over anlæggets levetid m.m.) med udgangspunkt i de beregningsmetoder, som fremgår af Miljøstyrelsens "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier" fra maj 2009.

Frederikshavn Kommune har vurderet det indsendte materiale og foretaget en vurdering af hvilket niveau for ammoniakemission der vil kunne opnås gennem anvendelse af BAT under samtidig hensyn til proportionalitet.

Proportionalitetsvurderingen foretages i to trin:

1. Først vurderes omkostningen pr. kg reduceret N for den enkelte teknologi. Denne bør ikke overstige 100 kr/kg reduceret N
2. Dernæst vurderes den samlede økonomiske belastning ved kombinationen af forskellige teknikker. Ud fra miljøstyrelsens arbejde er det vurderet, at de samlede BAT-omkostninger må svare til 1-2 % af produktionsomkostningerne.

Produktionsomkostningerne er vurderet ud fra Fødevareøkonomisk Instituts Driftsgrenstatistik (serie B nr. 90, 2005). Det bemærkes at proportionalitetsvurderingen tager udgangspunkt i en (ikke-eksisterende) frit-valgssituation, og således er foretaget uafhængigt af de miljømæssige tiltag der ellers er nødvendige for at opfylde afskæringskriterierne i Husdyrgodkendelsesloven. Det betyder, at de tiltag der allerede er valgt med henblik på opfyldelse af ammoniakreduktionskrav etc., også indgår i beregningen af BAT-proportionaliteten.

³ Jf. bilag 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Ansøger har redegjort for effekt og økonomi ved følgende teknikker

- Forsuring – eksisterende + nye bygninger
- Forsuring – nye bygninger
- Gyllekøling - eksisterende + nye bygninger
- Gyllekøling – nye bygninger
- Luftrensning, 20% - eksisterende + nye bygninger
- Luftrensning, 20% - nye bygninger
- Overdækning af begge gylletanke
- Fodringstiltag

På baggrund af ansøgers redegørelse for BAT har Frederikshavn Kommune vurderet at ammoniak-emissionen gennem anvendelse af BAT kan reduceres til **6.293 kg N/år**. Dette niveau kan opnås gennem etablering af gyllekøling i såvel det eksisterende som det nye staldanlæg samt overdækning af begge gylletanke. Ansøger har for en række områder valgt andre tiltag (forsuring og foder) end det kommunen har vurderet som værende BAT. Dette er i overensstemmelse med vejledningen og miljøklagenævnets afgørelser.

Ammoniakemissionen for den ansøgte produktion er ifølge IT-ansøgningen (skema 16.085 - version 6) på **4.795 kg N/år** og kommunens krav til det maksimale emissionsniveau er dermed overholdt. Der er stillet vilkår til anvendelse af de valgte tiltag i miljøgodkendelsen. Når det endelige ammoniak-emissionsniveau er væsentligt lavere end kommunens vurdering af BAT-niveauet skyldes det primært at anlægget ligger i bufferzone 1. Ansøger har derfor – på grund af anlæggets placering – behov for at anvende supplerende tiltag til reduktion af ammoniakemissionen.

Det bemærkes at efter udarbejdelsen af ovenstående redegørelse for BAT har Miljøstyrelsen sendt vejledende emissionsgrænseværdier for søer med smågrise til 7 kg⁴ samt for smågrise (7-30 kg)⁵ i høring. Materialet er i høring i perioden fra 13.07.2010 til 23.08.2010. Anvendes disse vejledende emissionsgrænseværdier (der i skrivende stund fortsat er i høring) kan det samlede emissionsniveau for den ansøgte produktion beregnes til **7.229 kg N/år**. Den ansøgte produktion lever således også op til dette niveau for BAT-emission.

Med hensyn til fosfor er der i ovennævnte udkast til vejledende emissionsgrænseværdier foreslået et maksimalt niveau i husdyrgødningen på 27,8 kg P/DE ab lager for smågrisene og 23,0 kg P/DE ab lager for søerne. I de endelige vejledende emissionsgrænseværdier for slagtesvin er niveauet fastlagt til 18,5 kg P/DE ab lager. Det giver en samlet produktion på $(418,6 \text{ DE} \cdot 23,0) + (115,38 \cdot 27,8) + (25,68 \cdot 18,5) = 9627,8 + 3207,6 + 475 = 13.310 \text{ kg P ab lager}$. Den aktuelle ansøgning giver anledning til en samlet fosfor-produktion på 13.687 kg P hvilket altså er lidt højere. Der er i ansøgningen anvendt de nyeste normaltal for indhold af fosfor pr. FE⁶. Ansøger har gjort rede for at en yderligere re-

⁴ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionelt hold af søer med produktion af smågrise til 7 kg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010 - Høringsudkast

⁵ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionelt produktion af smågrise 7-30 kg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, 2010 - Høringsudkast

⁶ Vejledning om gødsknings- og harmoniregler. Planperioden 1. august 2010 til 31. juli 2011. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Plantedirektoratet

duktion i fosforindholdet pr. FE vil kunne give problemer med især smågrisenes knogler. Frederikshavn Kommune har vurderet at ansøger – gennem anvendelse af nyeste normer for g P/FE – lever op til kravet om anvendelse af BAT for så vidt angår fosfor.

I tidligere afsnit af miljøgodkendelsen er BAT i forhold til staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning og forbrug af vand og energi gennemgået. I nedenstående afsnit 8.1 gives en beskrivelse af management og egenkontrol mens Frederikshavn Kommunes samlede vurdering af BAT fremgår af afsnit 8.2.

8.1 MANAGEMENT OG EGENKONTROL

Ansøger har redegjort for følgende tiltag indenfor management og egenkontrol.

- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (EFK, E-kontrol).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge
- Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt
- Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg.

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi og resourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødskning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen vurderer at bedriften lever op til BAT for så vidt angår management og egenkontrol. Det bemærkes at der er lovkrav omkring hovedparten af ovennævnte punkter medfør af anden lovgivning. Det gælder bl.a. gødningsplanlægning, medicin- og sprøjtejournal. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår til disse forhold i denne miljøgodkendelse.

8.2 SAMLET VURDERING VEDRØRENDE BAT PÅ BEDRIFTEN

Frederikshavn Kommune har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering, uden hensyn til, om beskyttelsesniveauerne i husdyrmiljøloven er overholdt.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

Ansøger har fremhævet følgende i sin redegørelse for alternative løsninger og 0-alternativet:

I enhver landbrugsproduktion er der et løbende behov for udvidelse af produktionen. Med faldende afregningspriser og samtidigt stigende omkostninger inden for de fleste områder skal der produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Hvis en udvidelse ikke finder sted, vil det økonomiske grundlag for produktionen forsvinde. Dermed bliver der ikke investeret i ny miljøteknologi og Danmark går glip af en lang række arbejdspladser.

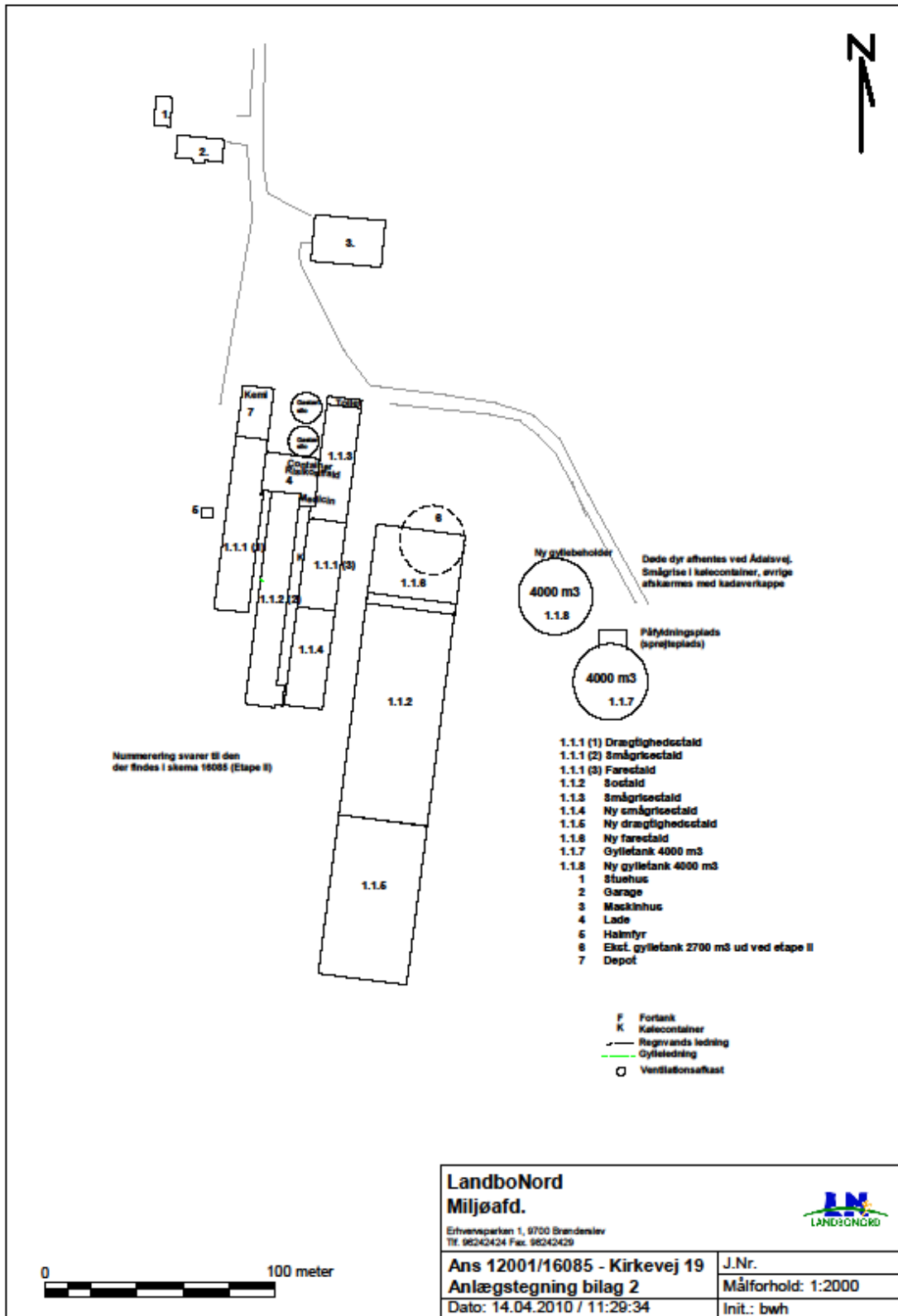
Et alternativ til udvidelsen på ejendommen kan være forsat husdyrproduktion på to ejendomme eller opkøb af en anden ejendom, hvorpå en husdyrproduktion kan etableres. For at optimere omkostningerne skal enhederne dog samles på større landbrug i tråd med den udvikling regeringen lægger op til.

Frederikshavn Kommune samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

10.1 BILAG 1 - STANDARDSÆDSKIFTER

Kriterier for valg af sædskifter	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Ærter	Lovpligtige efterafgrøder	Sædskifte n.r.	Udvasknings- indeks
Typisk svinesædskifte	>15%				0-10%	6%	S1	96
	>15%					10%	S2	93
	<15%				0-10%	6%	S3	100
	<15%					10%	S4	98
Med frøavl		>10%			0-10%	6%	S5	89
		>10%				10%	S6	86
Med roer			>15%		0-10%	6%	S7	90
			>15%			10%	S8	88
Med frøavl og roer		>15% i alt og min. 5 % frøgræs			0-10%	6%	S9	89
						10%	S10	88
Med kartofler				>20%	0-10%	6%	S11	97
				>20%		10%	S12	96
100% vinterafgrøder	<17½%						S13	102
	17½% - 22½%						S14	100
	22½% - 27½%						S15	99
	>27½%						S16	97

10.2 BILAG 2 - ANLÆGSTEGNING

10.3 BILAG 3 – UDTALELSE FRA HJØRRING KOMMUNE

Hirtshals, den 24-06-2010

Sagsnr.: 09.17.18-K04-6-10

Udtalelse vedr. Kirkevej 19, Sæby

Hjørring Kommune har vurderet ansøgningen om miljøgodkendelse på Kirkevej 19, Sæby, for de arealer, der er beliggende i Hjørring Kommune.

Der er tale om ca. 2,3 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer beliggende i Hjørring Kommune.

Nedenfor er Hjørring Kommunes vurderinger opdelt i tre afsnit: **Natur, Grundvand og Overfladevand.**

Natur

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor udbringningsarealerne. Nærmeste Natura 2000 område er Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der er beliggende i Frederikshavn Kommune ca. 6,5 km sydøst for udbringningsarealerne. Nærmeste Natura 2000 område i Hjørring Kommune er EF-habitatområde 215, Tislum Møllebæk, der er beliggende ca. 12 km nordøst for arealerne.

Da udbringningsarealerne ikke omfatter områder indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Hjørring Kommune, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for de nævnte Natura 2000 område.

Stad og lager, der er beliggende i Frederikshavn Kommune, ligger over 3,5 km fra kommunegrænsen og ca. 12,3 km nordvest for Natura 2000 området i Hjørring Kommune. Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbåre ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab, som følge af udvidelsen, medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

Hjørring Kommune vurderer derfor, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området.

Udbringningsarealerne overlapper ikke med naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven (Fig. 1). Naturarealer vurderes ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

Udbringningsarealerne ligger ikke i fredede område med ammoniakfølsom natur. Hjørring Kommune vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af udbringningsarealerne. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 10 km fra nordvest for udbringningsarealerne. Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

Fig. 1: Udbringningsarealernes (røde arealer) beliggenhed i forhold til arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

I bilag 1 ses udtalelsen fra Hjørring Kommunes Team Natur og Vandløb i sin fulde længde.

Grundvand

Der er ingen af udbringningsarealerne der ligger i Nitratfølsomme indvindingsområde. Der stilles derfor ingen skærpede krav i forhold til beskyttelse af grundvandet.

Overfladevand

Udbringningsarealerne afvender via Voer Å til Kattegat. Til den nordlige del af Kattegat stilles der i husdyrmiljøloven ikke maksimale grænser for udledning af kvælstof og fosfor, der rækker ud over de generelle harmoniregler til dette vandområde.

Voer Å afvander imidlertid direkte til det kystnære habitatområde "Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord" (Habitatområde nr. 14), hvor der ifølge udpegningsgrundlaget findes kvælstoffølsomme arter. Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof i oplandet vil Voer Å vil kunne medføre en merbelastning af habitatområdet. Det skal bemærkes, at kun en del af det kvælstof, der forlader rodzonen når Kattegat. Der vil ske en større eller mindre reduktion undervejs.

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Voer Å har et samlet opland på ca. 24.370 ha. De nævnte udbringningsarealer på 2,3 ha udgør 0,001 % af oplandet til Voer Å. Kommunen vurderer alene på den baggrund, at projektet ikke i sig selv kan påvirke de marine Natura 2000-områder væsentligt.

Ifølge "Analyse af jordbrugserhvervene 2009"(Statsforvaltningen Nordjylland) har der i oplandet til Voer Å været en gennemsnitlig stigning i husdyrintensiteten i perioden 2001-2006 på under 0,1 DE/ha. Kommunen vurderer, at en svag stigning i DE/ha på op til 0,1 DE/ha i perioden ikke har medført en forøgelse af kvælstof til Kattegat, da udvaskningen pr. DE er faldet tilsvarende i perioden. Der er dermed ikke grund til at antage at anvendelse af de pågældende arealer i sammenhæng med andre projekter kan påvirke de marine Natura 2000-områder væsentligt.

Kommunen vurderer derfor, at belastningen med kvælstof fra det ansøgte projekt hverken i sig selv, eller sammen med andre kilder eller projekter i området, vil påvirke udpegningsgrundlagene for habitatområderne negativt. Kommunen stiller derfor ikke yderligere krav.

Med venlig hilsen

Anette Størup

anette.stoerup@hjoerring.dk

Bilag 1 til udtalelse fra Hjørring Kommune

Natura 2000

Der ligger ingen Natura 2000 områder indenfor udbringningsarealerne. Nærmeste Natura 2000 område er Nymølle Bæk og Nejsum Hede (EF-habitatområde 217), der er beliggende i Frederikshavn Kommune ca. 6,5 km sydøst for udbringningsarealerne. Nærmeste Natura 2000 område i Hjørring Kommune er EF-habitatområde 215, Tislum Møllebæk, der er beliggende ca. 12 km nordøst for arealerne.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Hjørring kommune, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Stad og lager, der er beliggende i Frederikshavn Kommune, ligger over 3,5 km fra kommunegrænsen og ca. 12,3 km nordvest for Natura 2000 området i Hjørring Kommune. Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbåre ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

Hjørring Kommune vurderer derfor, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området.

Bilag IV og II arter

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet bilag IV og II må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV og II i nærheden af udbringningsarealerne, men enkelte arter omfattet af bilag IV og II kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*, samt bæklampret *Lampetra planeri*, der er opmærksomhedskrævende og omfattet af EF-habitatdirektivets bilag II.

Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte bilag IV og II arter.

Arter beskyttede efter Rødliste, Gulliste, Bern- og Bonn-konventionen

Danmark har et internationalt ansvar for at værne om (beskytte) arter beskyttet ifølge den danske Rød- og Gulliste. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Arter opført på Bonn-konventionens liste I og Bern-konventionens liste II og III har Danmark ligeledes et internationalt ansvar for at beskytte. For at beskytte deres fortsatte eksistens må de ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er ikke registreret arter omfattet af Rød- og gullisten samt Bonn- og Bern-konventionen i nærheden af udbringningsarealerne, men enkelte arter omfattet af nævnte lister kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen.

Kommunen vurderer, at udvidelse af bedriften har en neutral effekt for de nævnte liste arter.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelseslovens § 3

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden.

Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlede areal på 2.500 m².

• Målsætning af arealer beskyttet efter § 3

I Hjørring Kommune er arealer beskyttede efter Naturbeskyttelseslovens § 3 tildelt en målsætning efter, hvor værdifulde de er for at kunne opretholde en rig og varieret natur med gode muligheder for spredning af dyr og planter i Kommunen.

Målsætningssystemet bygger dels på et strukturindeks, dels et botanisk indeks. Strukturindekset indeholder en vægtning af parametre som vegetationsstruktur, afgræsning og drift samt naturtypekarakteristiske strukturer. Det botaniske artsindeks bygger på en vægtning af den enkelte arts score samt områdets artssammensætning og diversitet. Arterne inddeles i typiske arter, positive og særligt positive arter samt problematiske arter.

Herudover indgår en række plan forhold i et areals målsætning. Det gælder områdets:

- Værdi som regionalt og lokalt naturområde
- Værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr
- Værdi som yngle- og rasteområde for bilag IV-arter, der er beskyttede efter habitatdirektivet
- Værdi som økologisk forbindelse
- Værdi som kulturmiljø

Arealer, der ikke er beskyttede efter § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, vurderes nærmere, hvis merbelastningen med ammoniak er over 0,5 kg N/ha per år eller der på eller tæt ved arealerne er registreret følgende:

- Natura 2000
- Bilag IV-arter
- Bilag II-arter
- Botanisk lokalitet med et særligt værdifuldt naturindhold
- Rødliste arter, fredede planter og dyr eller andre liste arter
- Kommunal naturpleje
- Besigtigelsesnotater, der viser at et areal har et særligt naturindhold

• Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Udbringningsarealerne støder ikke op til naturområder beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven (Fig. 1). Naturarealer vurderes derfor ikke at blive yderligere belastet i forbindelse med den ansøgte udvidelse.

Kulturrenge må kun anvendes som udbringningsarealer, hvis de er anvendt som dette inden 1992 og intensiteten for udbringning ikke øges.

Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne ses allerede i dag, og vil ikke ændres med den påtænkte udvidelse.

- **Stærkt skrående arealer**

Ifølge § 26 stk. 3 i bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Udbringningsarealerne grænser ikke op til § 3 beskyttede naturområder og vandløb. Udbringningsarealerne skrånner derfor ikke kraftigt ned mod § 3 beskyttede naturområder og vandløb. Udvaskning af fosfat og kvælstof vurderes på denne baggrund ikke at udgøre en betydelig risiko for negativ påvirkning af naturområder og vandløb.

Forhold i forbindelse til Kommuneplanen

Udbringningsarealerne ligger ikke indenfor områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde, værdifuldt naturområde eller økologiske forbindelse efter Kommuneplan 2009.

I områder udpeget som særlig værdifuldt naturområde, skal kommunen sikre, at der ikke sker arealanvendelsen eller ændringer af tilstanden, der begrænser natur- og landskabsværdier. I de særligt værdifulde naturområder skal beskyttelsen af eksisterende natur fremmes, og der skal skabes sammenhæng mellem de enkelte naturområder, jf. retningslinje 2.3.3 i kommuneplan 2009.

I økologiske forbindelser skal levesteder for planter og dyr sikres og det skal sikres at barrierer for spredning af planter og dyr så vidt muligt undgås, jf. retningslinje 2.3.7 i Kommuneplan 2009.

I værdifuldt naturområde må arealanvendelsen ikke forringe muligheden for at opfylde naturkvaliteten for områdets naturtyper, der er fastlagt efter principperne i kommunens naturplanlægningsystem, jf. retningslinje 2.3.4 i kommuneplan 2009.

Belastningen i forbindelse med udvidelse af bedriften vurderes på denne baggrund ikke at være i modstrid med ovenstående retningslinjer i kommuneplan 2009.

Fredninger

Udbringningsarealerne ligger ikke i fredede område med ammoniakfølsom natur. Hjørring Kommune vurderer, at ammoniakfordampning derfor er eneste potentielle påvirkning fra udvidelsen.

Nærmeste fredede område over 5 km fra stald og lager, der ligger i Frederikshavn Kommune. Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

A-målsatte søer

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af udbringningsarealerne. Nærmeste A-målsatte sø er Vandplasken, der ligger ved Kærsgård Strand, som ligger mere end 10 km fra nordvest for udbringningsarealerne.

Vandplasken består af tidvist oversvømmede lavninger eller områder med konstant vanddække, der har status af næringsfattig sø. Området er levested for flere bilag IV-arter bl.a. spidssnudet frø, strandtudse samt markfirben, og har en overordentlig artsrig vegetation med mange karakteristiske, sjældne eller meget sjældne arter bl.a. Dværgulvefod, Mygblomst, Liden Padderokke og Pukkellæbe. Flere af disse arter har kun få voksesteder i Danmark i øvrigt.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakdeposition med afstand fra kilden er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Ejendommens andel af den luftbåren ammoniakbelastning af naturtypen vil være marginal, og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakdeposition.

Kommunen vurderer, at ejendommen ikke påvirker naturtilstanden i den A-målsatte sø negativt.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luffoto, samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

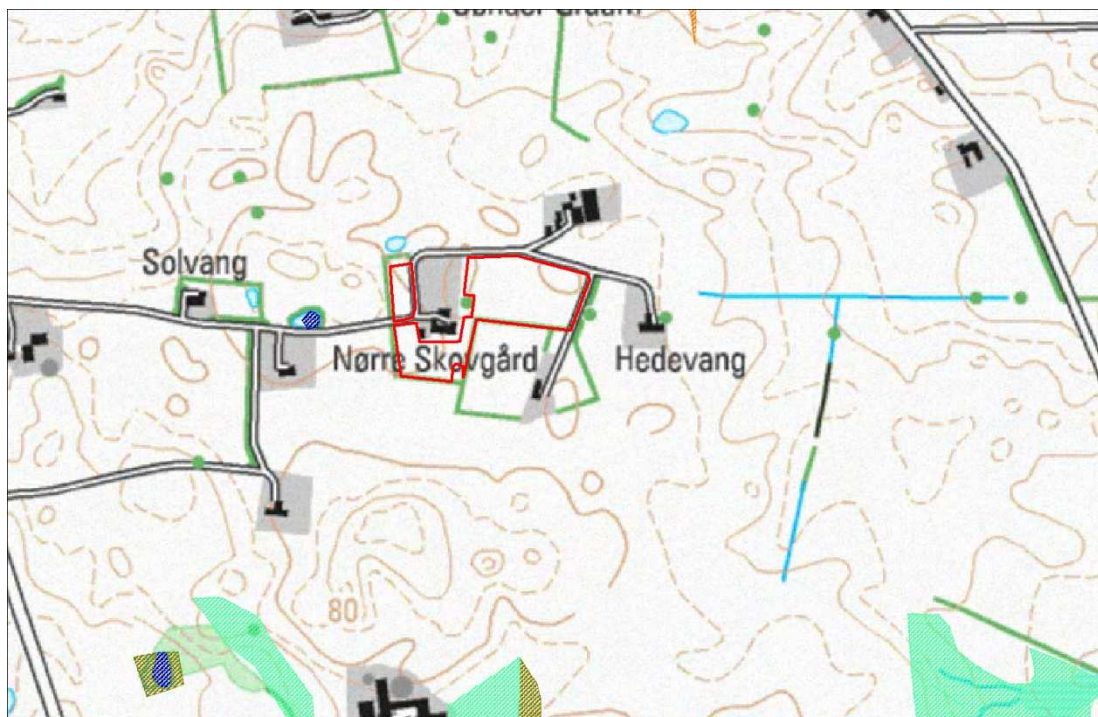

Fig. 1: Udbringningsarealernes (røde arealer) beliggenhed i forhold til arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.